

2006 kovo 17
Nr. 5

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Popiežius

Benediktas XVI Žinia jaunuoliams XXI Pasaulinės jaunimo dienos proga	2
„Atsiversti į meilę“	4
Popiežius Benediktas XVI apie Petro Sostą	5
Popiežius Benediktas XVI apie vaisingos kunigo tarnybos prielaidas	5
Popiežius Benediktas XVI apie Kristų kaip asmeniu tapusią tiesą	5
Popiežius Benediktas XVI apie žmogaus gyvybės stebuklą	6

Dokumentai

Kreipimasis dėl eksperimentų su embrionų kamieninėmis ląstelėmis	8
--	---

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventė	9
Lietuvos šeimos centrų metinė konferencija	11
Sugrąžintas Vilniaus katedros lobynas	13
Bažnytinio paveldo muziejaus inauguracinė paroda Vilniuje	13
Gavėnios susikaupimas sielovados bendradarbiams Kaune	15

Homilijos

DIEVAS YRA MEILĖ IV gavėnios sekmadienis (B)	17
KRYŽIAUS GALIA V gavėnios sekmadienis (B)	18

Mintys

Raniero Cantalamessa apie pasninkavimą	19
--	----

Straipsniai

Kun. doc. dr. Arvydas Ramonas UNIVERSITETINĖ SIELOVADA	20
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius sujungė Romos kurijos dikasterijas	23
--	----

Popiežius Benediktas XVI

Žinia jaunuoliams XXI Pasaulinės jaunimo dienos (2006 m. balandžio 9 d.) proga

„Tavo žodis – žibintas mano žingsniams ir šviesa mano takui“ (Ps 119, 105)

Brangūs jaunuoliai!

Su džiaugsmu kreipiuosi į jus, besirengiančius XXI Pasaulinei jaunimo dienai, prisimindamas praturtinusią patirtį, išgyventą praėjusių metų rugpjūčio mėnesį Vokietijoje. Šių metų Diena bus švenčiama įvairiose vietinėse Bažnyčiose ir taps gera proga atgaivinti Kelne įžiebtą entuziazmo liepsną, kurią daugelis iš jūsų parnešėte į savo šeimas, parapijas, organizacijas ir sąjūdžius. Tai bus tinkamas metas įtraukti savo draugus į dvasinę naujosios kartos kelionę pas Kristų.

Tema, kurią jums siūlau apmąstyti, yra 119 psalmės eilutė: „Tavo žodis – žibintas ir šviesa mano takui“ (105 eil.). Mūsų mylimas Jonas Pauliaus II taip yra pakomentavęs šiuos psalmės žodžius: „Meldžiantysis šlovina Dievo įstatymą, kurį laiko žibintu savo dažnai tamsiam gyvenimo keliui“ (*Insegnementi di Giovanni Paolo II, XXIV/2, 2001, p. 715*). Dievas apsireiškia istorijoje, jis kalba žmonėms, o jo žodis kupinas kuriamosios galios. Iš tiesų, hebrajiška sąvoka „*dabar*“, paprastai verčiama kaip „žodis“, reiškia ir *žodį*, ir *aktą*. Dievas sako, ką daro, ir daro, ką sako. Senajame Testamente jis skelbia Izraelio vaikams ateisiant Mesiją ir būsiant įsteigtą „naują“ sandorą; savo pažadus jis išpildo kūnu tapusiam Žodyje. Tai aiškiai aiškintama *Katalikų Bažnyčios katekizme*: „Kristus, žmogumi tapęs Dievo Sūnus, yra vienatinis, tobulas ir nepranokstamas Tėvo Žodis. Jame Jis pasakė viską, ir kito žodžio nebus“ (65). Šventoji Dvasia, vadovavusi išrinktajai tautai įkvėpdama Šventojo Rašto autorius, atveria tikinčiųjų širdis viso, kas jame parašyta, supratimui. Ta pati Dvasia veikia Eucharistijos šventime, kai kunigas, *in persona Christi* tardamas pašventimo žodžius, duoną ir vyną paverčia Kristaus Kūnu ir Krauju, kad jie taptų dvasiniu tikinčiųjų maistu. Kad savo žemiškoje kelionėje pas Tėvą galėtume žengti į priekį, turime maitintis amžinojo gyvenimo žodžiu ir duona – vienas nuo kito neatskiriamais!

Apaštalai girdėjo išganymo žodį ir perdavė jį kaip brangų perlą, saugiai laikomą Bažnyčios brangenybių dėželėje: be Bažnyčios šis perlas gali būti pamestas arba sudaužytas. Brangūs jaunuoliai, mylėkite Dievo žodį ir mylėkite Bažnyčią, kuri, išmokydama jus branginti tai, kas turtinga, leis prisirišti prie tokios didelės vertės lobio. Mylėkite ir sekite paskui Bažnyčią, gavusią iš savo Steigėjo užduotį rodyti žmonėms kelią į tikrąją laimę. Mūsų dienų pasaulyje, kur žmogus dažnai būna pagautas mąstymo srovių, kurios, laikydamos save „laisvomis“, stumia jį į pražūtingas iškrypusių ideologijų klaidas ar iliuzijas, pažinti ir surasti tikrąją laimę nėra lengva. Būtina „išlaisvinti laisvę“ (plg. enciklika *Veritatis splendor*, 86), išsklaidyti tamsą, kurioje žmonija vaikščioja apgraibomis. Jėzus nurodė, kaip tai galima padaryti: „Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikrųjų būsite mano mokiniai; jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (*Jn 8, 31–32*). Įsikūnijęs Žodis, Tiesos Žodis, daro mus laisvus ir kreipia mūsų laisvę į gėrį. Brangūs jaunuoliai, dažnai apmąstykite Dievo žodį ir leiskite Šventajai Dvasiai tapti jūsų mokytoja. Tada atrasite, kad Dievo mintys kitokios negu žmogaus. Tada kontempliuoti tikrąjį Dievą ir skaityti istorijos įvykius imsite jo akimis, pajusite visą iš tiesos gimstantį džiaugsmą. Gyvenimo kelyje, kuris nėra nei lengvas, nei be žabangų, susidursite su sunkumais bei kančiomis ir kartais jausite pagundą kartu su psalmininku sušukti: „Esu sielvarto baisiai nukamuotas“ (*Ps 119, 107*). Nepamirškite, kaip ir jis, pridurti: „Viešpatie, atgaivink mane, kaip esi pažadėjęs. <...> Nors mano gyvastis nuolat pavojuje, tavo Įstatymo niekada neužmirštu“ (*ten pat, 107. 109*). Meilės sklaidinas Dievo artumas per jo žodį yra žibintas, net sunkiausiais momentais išsklaidantis baimės tamsą ir nušviečiantis kelią.

Laiško žydams autorius rašė: „Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokią dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų, ir teisia širdies sumanymus bei mintis“ (4, 12). Derėtų rimtai traktuoti raginimą laikyti Dievo žodį „ginklu“, būtinu dvasinėje kovoje; jis yra veiksmingas bei duoda vaisių, jei išmokstame jo klausytis ir po to jam paklusti. *Katalikų Bažnyčios katekizme* aiškinama: „Paklusti (*ob – audire*) laikantis tikėjimo reiškia laisvai nusilenkti išgirstam žodžiui, nes jo tiesą laiduoja Dievas, pati Tiesa“ (144). Tokio klausymosi, kuris yra klusnumas, pavyzdys yra Abraomas; Saliamonas irgi aistringai ieškojo žodyje glūdinčios išminties. Kai Dievas jam taria: „Prašyk, ko nori, kad tau duočiau“, išmintingasis karalius atsako: „Suteik savo tarnui imlią širdį“ (*1 Kar 3, 5. 9*). Norint turėti „*imlią širdį*“ būtina mokyti širdį klausyti. To pasiekama nepaliaujamai apmąstant Dievo žodį ir pasiliekant jame išsisknijusiam išipareigojimu vis geriau jį pažinti.

Brangūs jaunuoliai, raginu jus susipažinti su Biblija, turėti ją po ranka, kad ji jums būtų kaip kompasas, rodantis kokia kryptimi eiti. Skaitydami ją išmoksite pažinti Kristų. Šventasis Jeronimas yra pastebėjęs: „Nepažinti Raštų reiškia nepažinti Kristaus“ (PL 24; plg. *Dei Verbum*, 25). Patikima priemonė Dievo žodžiui studijuoti bei jo skoniui pajusti yra *lectio divina*, tikra *dvasinė kelionė* etapais. Nuo *lectio*, kai skaitomas ir pakartotinai perskaitomas koks nors Šventojo Rašto tekstas suvokiant pagrindinius elementus, pereinama prie *meditatio*, kuri yra savotiškas vidinio stabtelėjimo metas, kai siela atsigręžia į Dievą, stengdamasi suprasti tai, ką jo žodis šiandien sako mūsų konkreto gyvenimo atžvilgiu. Po to eina *oratio*, leidžianti mums tiesiogiai kalbėtis su Dievu, ir galiausiai *contemplatio*, padedanti mums išlaikyti savo širdį imlią Kristaus buvimui čia ir dabar – Kristaus, kuris yra tarsi žiburys, šviečiantis „tamsioje vietoje, kol išauš diena ir jūsų širdyse užtekės aušrinė“ (2 Pt 1, 19). Žodžio skaitymas, studijavimas ir apmąstymas turėtų akinti laikytis gyvenimo, atitinkančio Kristų ir jo mokymą.

Šventasis Jokūbas mus ragina: „Būkite žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys save. Jei kas tėra žodžio klausytojas, o ne vykdytojas, tai jis panašus į žmogų, kuris stebi savo gimtąjį veidą veidrodyje. Pasižiūrėjo ir nuėjo, ir bematant užmirš, koks buvo. Bet kas geriau išsižiūri į tobuląjį laisvės įstatymą ir jo laikosi, kas tampa nebe užuomarsa klausytojas, o darbo vykdytojas, tas bus palaimintas už savo darbą“ (1, 22–25). Kas klausosi Dievo žodžio ir visada juo vadovaujasi, savo egzistenciją statydina ant tvirtų pamatų. „Kas klauso šitų mano žodžių ir juos vykdo, panašus į išmintingą žmogų, pasistačiusį namą ant uolos“ (Mt 7, 24) – tas namas nesugrius pakilus audrai.

Statydinti savo gyvenimą ant Kristaus džiugiai priimant jo žodį ir praktikoje taikant jo mokymą – štai, trečiojo tūkstantmečio jaunuoliai, jūsų programa! Būtina nauja karta apaštalu, iššaknijusių Kristaus žodyje, gebančių atsilipti į mūsų laikų iššūkius ir pasirengusių visur skleisti Evangeliją. To jūsų prašo Viešpats, to imtis akina Bažnyčia, to iš jūsų – net pats to nežinodamas – laukia pasaulis! O kai Jėzus kviečia, nebijokite jam atsakyti dosniai, ypač jei jis siūlo jums sekti juo pašvęstajame arba kunigiškajame gyvenime. Nebijokite; pasitikėkite juo ir nenusivilsite!

Brangūs bičiuliai, šia XXI Pasauline jaunimo diena, kurią švęsime artimiausią balandžio 9-ąją, Verbų sekmadienį, pradėdame dvasinę kelionę į pasaulinį jaunimo susitikimą, įvyksiantį 2008 m. liepos mėnesį Sidnėjuje. Šiam didžiam susibūrimui rengsimės drauge nuosekliais etapais apmąstydami temą *Šventoji Dvasia ir misija*. Šiais metais mūsų dėmesys kryps į Šventąją Dvasią, *tiesos Dvasią*, kuri mums apreiškia Kristų, kūnu tapusį Žodį, atverdama kiekvieno širdį išganymo Žodžiui, vedančiam į Tiesos pilnatvę. Kitais, 2007, metais apmąstysime Jono evangelijos eilutę: „*Kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą*“ (13, 34) bei stengsime giliau suvokti, kad Šventoji Dvasia yra *meilės Dvasia*, liejanti į mus dieviškąją gailestingąją meilę ir daranti mus jautrius mūsų brolių materialinėms bei dvasinėms reikmėms. Taip galiausiai pasieksime 2008 m. pasaulinį susitikimą, kurio tema bus: „*Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais*“ (Apd 1, 8).

Brangūs jaunuoliai, nuo dabar, Dievo žodžio nuolatinio klausymosi aplinkoje, šaukitės Šventosios Dvasios, *galybės ir liudijimo Dvasios*, kad ji padarytų jus gebančius be baimės skelbti Evangeliją ligi žemės pakraščiu. Tebūna Marija, kartu su apaštalais aukštutiniame kambaryje laukusi Sekminių, jūsų motina ir vadovė. Tegū ji jus išmoko įsileisti į save Dievo žodį, jį branginti ir svarstyti savo širdyje (plg. Lk 1, 19) taip, kaip tą darė visą savo gyvenimą. Tepadrąsina ji jus ištarti „*taip*“ Viešpačiui gyvenant „*tikėjimo klusnumu*“. Tepadedą ji jums tvirtai laikytis tikėjimo, nuolatos puoselėti viltį, ištvėringai vykdyti gailestingąją meilę, visuomet būti nuolankiems Dievo žodžiui. Lydžiu jus savo malda ir iš visos širdies jus laiminu.

Vatikanas, 2006 m. vasario 22 d., Apaštalo šv. Petro Sosto šventė

BENEDICTUS PP. XVI

Popiežius Benediktas XVI

„Atsiversti į meilę“

Ištrauka iš popiežiaus Benedikto XVI kalbos per bendrąją audienciją kovo 1-ąją, Pelenuų dieną

40 dienų trukmė gavėnios laikui suteikia nedviprasmiškai aiškia prasmę. Juo norima priminti kelis įvykius, ženklusius senojo Izraelio gyvenimą ir istoriją, bei iš naujo parodyti mums jų paradigminę reikšmę: prisiminkime, pavyzdžiui, keturiasdešimt visuotinio tvano, pasibaigusio Dievo sandora su Nojumi ir per jį – su žmonija, dienų, keturiasdešimt Mozės ant Sinajaus kalno praleistų dienų, po kurių buvo dovanotos Įstatymo plokštės. Gavėnios laiku pirmiausia norima pakviesti kartu su Kristumi iš naujo išgyventi tas keturiasdešimt dienų, kurias jis prieš savo viešąją veiklą melsdamasis bei pasninkaudamas praleido dykumoje. Su visais pasaulio krikščionimis šiandien pradedame apmąstymų ir maldos kelią ir, išimastydami į pagrindinius tikėjimo slėpinius, dvasiškai leidžiamės Kalvarijos kalno link. Taip mes rengiamės po kryžiaus slėpinių patirti Velykų prisikėlimo džiaugsmą.

Visose parapijose šiandien atliekamas rimtas ir simbolinis veiksmas – *barstomi pelenai*. Ši ritualą lydi dvi labai reikšmingos formulės, kuriomis primygtinai raginama suvokti save kaip nusidėjėlį ir atsigręžti į Dievą. Pirmoji formulė tokia: „Atmink, žmogau, jog dulkė esi ir dulkėmis virsi“ (plg. *Pr 3, 19*). Šiais žodžiais, paimtais iš Pradžios knygos, primenama žmogaus sąranga, pavaldi praeinamumui ir ribotumui, ir norima paskatinti pasitikėti vien Dievu.

Antroji formulė kyla iš žodžių, kuriuos Jėzus ištare pradėdamas savo viešąsias keliones: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“ (*Mk 1, 15*). Tai raginimas nepajudinamai bei pasitikint laikytis Evangelijos ir ja grįsti asmeninį ir bendruomeninį atsinaujinimą. Krikščionio gyvenimas yra tikėjimo gyvenimas, besiremiantis Dievo žodžiu ir to žodžio maitinamas. Gyvenimo išbandymuose ir pagundose raktas į pergalę yra išgirsti tiesos žodį ir ryžtingai atmesti blogio melą. Štai autentiška ir pagrindinė gavėnios laiko programa – klausytis tiesos žodžio, gyventi tiesoje, sakyti tiesą, veikti laikantis tiesos ir atstumti nuo savęs melą, nuodijantį žmogiškumą ir atveriantį vartus į kiekvieną negerovę. Taip pat neatidėliotinai būtina per šias keturiasdešimt dienų girdėti Evangeliją, Viešpaties žodį, tiesos žodį, idant kiekvienas krikščionis, kiekvienas mūsų geriau suvoktume tiesą, duotą mums, kad galėtume gyventi tiesoje bei ją liudyti. Gavėnios laikas akina mus leisti Dievo žodžiui persmelkti mūsų gyvenimą ir taip pažinti pamatinę tiesą: tai, kas esame, iš kur ateiname, kur turime eiti, koks yra pasirinktinis gyvenimo kelias. Tad gavėnios laikas siūlo mums asketinių ir litur-

ginių kelią, padedantį pamatyti mūsų pačių silpnybes bei atverti širdį gailestingajai Kristaus meilei.

Priartindama mus prie Dievo, tokia gavėnios kelionė dovanoja mums galimybę naujomis akimis pažvelgti į mūsų brolius ir seseris bei į jų vargus. Kas ima matyti Dievą, žvelgti į Kristaus veidą, tas mato savo brolių kitomis akimis; jis pažįsta brolių ir tai, kas jam naudinga ir kas žalinga, jo vargus. Todėl gavėnios laikas, kaip išiklausymo į tiesą metas, yra palanki proga atsiversti į meilę, nes gilioji tiesa – Dievo tiesa kartu yra meilė – meilė, gebanti persiimti Viešpačiui būdinga užuojautos bei gailestingumo laikysena, kaip tik ją norėjau priminti savo *Žinioje gavėnios proga*, kurios tema yra Evangelijos žodžiai: „Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių“ (*Mt 9, 36*).

Bažnyčia, suvokdama savo misiją pasaulyje, nepaliaujamai skelbia Kristaus, savo užuojautos kupiną žvilgsnį kreipiančio į visų laikų žmones bei tautas, gailestingąją meilę. Daugybės žmonių baisaus skurdo akivaizdoje abejingumas bei užsisklendimas savo egoizme nepakenčiamai prieštarauja Kristaus „žvilgsniui“. Pasninkas ir išmalda, kuriuos Bažnyčia kartu su malda ypač siūlo gavėnios laiku, teikia puikią progą su Kristaus „žvilgsniu“ susivienyti ir išvysti save pačius, žmonių bei kitus jo akimis. Pilni tokios dvasios išengiamie ir rimtą ir maldos kupiną gavėnios laiko aplinką, kuri kaip tikta yra meilės broliui aplinka.

Tegu tai būna apmąstymų ir intensyvios maldos dienos, kuriomis mums vadovautų Dievo žodis, gausiai pateikiamas liturgijos. Gavėnios laikas taip pat tebūna pasninkavimo, atgailos ir budrumo savo paties atžvilgiu metas, suvokiant, jog kova su nuodėme niekada nesibaigia, nes pagunda yra kasdienė tikrovė, o trapumas ir mirażai – kiekvienam pažįstamos patirtys. Galiausiai gavėnios laikas tebūna metas – nesitenkiant išmalda – padaryti ką nors gera kitam. Tegu jis būna autentiška proga gautomis dovanomis pasidalyti su broliais ir seserimis, atsigręžti į neturtingiausiųjų ir labiausiai apleistųjų vargus.

Marija, Atpirkėjo motina, mokanti mus ištikimai klausytis Dievo ir laikytis jo, telydi mus šiame atgailos kelyje. Tepadedu mums Mergelė Marija išskaistintu bei atnaujintu protu ir dvasia švęsti didįjį Kristaus Velykų slėpinį. Kupinas tokių jausmų visiems linkiu gražaus ir vaisingo gavėnios laiko.

Popiežius Benediktas XVI apie Petro Sostą

Ištrauka iš popiežiaus Benedikto XVI kalbos per bendrąją audienciją 2006 m. vasario 22-ąją, Petro Sosto šventės dieną

<...> Pagal lotyniškąją liturgiją šiandien švenčiama Šv. Petro Sosto šventė. Tai labai sena, Romoje nuo ketvirtąjo amžiaus pabaigos paliudyta, tradicija, kuria Dievui dėkojama už misiją, patikėtą apaštalui Petru ir jo įpėdiniais. *Kathedra* pažodžiui reiškia pastovų vyskupo sostą, pastatytą vyskupijos pagrindinėje bažnyčioje, dėl to ji vadinama „katedra“ ir simbolizuoja vyskupo valdžią, galvoje pirmiausia turint jo magisteriumą, tai yra Evangeliją atitinkantį mokymą, kurį jis, kaip apaštalu įpėdinis, pašauktas sergėti ir perteikti krikščionių bendruomenei. Perimdamas jam patikėtą dalinę Bažnyčią jis su mitra ir vyskupo lazda sėdasi į savo sostą. Iš šio sosto jis, kaip mokytojas ir ganytojas, vadovauja tikinčiųjų tikėjimo, vilties ir meilės kelionei.

Kurgi buvo šventojo Petro „sostas“? Tas, kuris Kristaus buvo išrinktas „uola“, ant kurios pastatyta Bažnyčia (plg. *Mt* 16, 18), po Viešpaties prisikėlimo ir Sekminių šventės pradėjo savo tarnybą Jeruzalėje. Pirmoji Bažnyčios „sostinė“ buvo Vakarienės kambarys: tikėtina, kad kambaryje, kuriame kartu su mokiniais meldėsi Jėzaus Motina Marija, Simonui Petru buvo rezervuota ypatinga vieta. Vėliau Petro „sostas“ persikėlė į Antiochiją; miestas, senovėje priklausęs Sirijai, šiandien priklausęs Turkijai, anuomet buvo trečias pagal svarbą Romos imperijos miestas po Romos ir Aleksandrijos. Petras buvo šio Barnabo su Pauliumi evangelizuoto miesto, kuriame mokiniai pirmąkart buvo pavadinti krikščionimis (plg. *Apd* 11, 26), vyskupas. Iki kalendoriaus reformos *Martyrologium Romanum* Antiochijoje numatė ypatingą Petro Sosto šventę. Iš ten dieviškoji Apvaizda Petrą nuvedė į Romą <...> – Romos imperijos centrą ir *orbis* simbolį – į tą *urbs* [miestą], kuris reiškia *orbis*, žemę, ir kur jis savo Evangelijos tarnybą užbaigė kankinyste. Todėl Romos sostui, dėl to įgijusiam didžiausią garbę, atiteko ir Kristaus Petru patikėta užduotis – tarnauti visoms dalinėms Bažnyčioms visos Dievo tautos statydinimo ir vienybės labui.

Po šių šventojo Petro kelionių Romos sostas buvo pri pažintas Petro įpėdinio sostu, ir Romos vyskupo *kathedra* reiškė apaštalo, kurį Kristus įpareigojo ganyti visą kaimenę, sostą. Tai liudija ankstyviausi Bažnyčios tėvai, kaip antai Liono vyskupas šventasis Ireniejus, kilęs iš Mažosios Azijos. Savo traktate „Prieš erizijas“ jis apibūdina Romos Bažnyčią kaip didžiausią, seniausią ir žinomiausią – „pastatydintą Romoje abiejų šlovingų apaštalu Petro ir Pauliaus“. Jis dar priduria, jog „su šia Bažnyčia dėl jos ypatingo pirmumo būtinai turi sutarti kiekviena Bažnyčia, tai yra tikintieji, kad ir kur jie būtų“ (III, 3, 2–3). Šiek tiek vėliau Tertulijonas

pareiškia: „Ši Romos Bažnyčia – palaiminta! Apaštalai savo krauju išliejo jai visą mokymą“ („Kalbos prieš eretikus“, 36). Tad Romos vyskupo sostas skirtas net tik tarnauti Romos bendruomenei, bet ir vadovauti visai Dievo tautai. <...>

Popiežius Benediktas XVI apie vaisingos kunigo tarnybos prielaidas

Ištrauka iš kalbos, 2006 m. sausio 20 d. pasakytos Romos kunigų seminarijos Almo Collegio Capranica auklėtiniam

<...> Norint atsiliepti į šiuolaikinės visuomenės lūkesčius ir prisidėti prie plataus evangelizacijos darbo, įtraukiančio visus krikščionis, mums reikia gerai išlavintų ir drąsių kunigų, kurie, netrokdami karjeros ir nesibaimindami, bet būdami įsitikinę Evangelijos tiesa rūpintusi skelbti Kristų ir būtų pasirengę atsigrežti į žmogaus kančią ir visiems žmonėms – ypač vargšams bei patekusiems į sunkią gyvenimo padėtį – leisti pajusti Dievo meilės paguodą ir dangiškosios šeimoms šilumą. Kad taip būtų, kaip labai gerai žinote, žmogiškojo brendimo procesus bei apreiškštosios tiesos, ištikimai perteikiamos Bažnyčios magisteriumo, uolų skelbimą turėtų lydėti rimtos pastangos siekti asmeniškai šventumo ir praktikuoti dorybes, pirmiausia meilės ir nuolankumo. Be to, būtina puoselėti bendrystę su įvairiais Dievo tautos nariais, idant kiekvienas vis geriau suvoktų esąs vieno Kristaus Kūno dalis, nuo kitų neatskiriamas narys (plg. *Rom* 12, 4–5). Idant visa taptų tikrove, kviečiu jus, mieli bičiuliai, visada tvirtai kreipti žvilgsnį į Kristų, tikėjimo vadovą ir išstobulintoją (plg. *Žyd* 12, 2). Juo didesnėje bendrystėje su juo būsite, juo geriau gebėsite ištikimai sekti jo pėdomis, kad jūsų meilė Viešpačiui, vadovaujant Šventajai Dvasiai, galėtų bręsti, nes meilė yra „tobulumo raištis“ (*Kol* 3, 14). <...>

Popiežius Benediktas XVI apie Kristų kaip asmeniu tapusią tiesą

Ištrauka iš kalbos, 2006 m. vasario 10 d. pasakytos Tikėjimo mokymo kongregacijos visuotinio susirinkimo dalyviams

<...> Meilė išauga iš susitikimo su Kristumi tikėjime: „Apsisprendimui tapti krikščionimi pradžia pirmiausia duoda ne etinis siekis ar kokia nors didi idėja, bet susitikimas su tam tikru įvykiu, su Asmeniu, atveriančiu gyvenimui naują horizontą ir sykiu duodančiu tvirtą kryptį“ (*Deus caritas est*, 1). Jėzus Kristus yra asme-

niu tapusi tiesa, traukianti pasaulį į save. Iš Jėzaus sklindanti šviesa yra tiesos spindesys. Kiekviena kita tiesa yra tiesos, kokia jis yra, fragmentas bei rodo į jį. Jėzus yra žmogaus laisvės Šiaurės žvaigždė; be jo laisvė praranda savo kryptį, nes be tiesos pažinimo išsigimsta, izoliuojasi ir virsta sterilia savivale. Su Jėzumi laisvė vėl save suranda: ji suvokia, jog yra sukurta tam, kas gera, ir reiškiasi artimo meilės poelgiais bei laikysenomis.

Todėl Jėzus dovanoja žmogui visišką tiesos artybę bei kviečia nuolatos gyventi tiesoje. Tiesa siūloma kaip žmogų statydinanti ir kartu jį pranokstanti bei pralenkianti tikrovė, kaip slėpinys, prieinamas žmogaus suvokimo galios polėkiui ir kartu jį peržengiantis. Niekas nepajėgia žmogaus intelekto taip nukreipti į neištyrinėtus horizontus, kaip meilė tiesai. Jėzus Kristus, kuris yra tiesos pilnatvė, prie savęs traukia kiekvieno žmogaus širdį, išplečia ją ir pripildo džiaugsmo. Juk tik tiesa geba persmelkti dvasią ir dovanoti jai tobulą džiaugsmą. Tas džiaugsmas išlaisvina žmogaus širdį iš egoizmo, taip ją išplėsdamas bei įgalindamas autentiškai mylėti. Tokio džiaugsmo patirtis skatina žmogų savanoriškam garbinimui – ne vergiškai parpulti, bet širdimi nusilenkti atrastai tiesai.

Todėl tarnauti jį, kuris yra visa tiesa, liudijančiam tikėjimui kartu yra tarnauti džiaugsmui; tą džiaugsmą Kristus nori paskleisti pasaulyje – tikėjimo į jį džiaugsmą, per perteikiamos tiesos džiaugsmą, iš jo ateinančio išganymo džiaugsmą! Širdis tą džiaugsmą jaučia, kai tikėdami parklumpame pagarbinti Jėzų! Ši meilė tiesai taip pat įkvepia bei akina krikščionis atsigręžti į šiądienį pasaulį, o Bažnyčią – evangelizuoti. <...> Bažnyčia su džiaugsmu sveikina tikruosius pasiekimus žmogaus žinojimo srityje ir supranta, kad evangelizacija turi imtis ir šiuolaikinio mokslo atveriamų perspektyvų bei iššūkių. Juk praėjusiame šimtetyje išgyventa didelė mokslo pažanga, giliai paveikusi tautų sąžinę, taip pat padėjo geriau suprasti kūrinijos slėpinį. Tačiau mokslo pažanga dažnai plėtojosi taip sparčiai, jog buvo labai sudėtinga ištyrėti, kiek ji suderinama su Dievo apreikštomis tiesomis apie žmogų ir pasaulį. Tam tikrais atvejais kai kurios mokslo ištarnos toms tiesoms tiesiog prieštaravo. Tarp tikinčiųjų tai galėjo kelti tam tikrą sąmyšį bei apsunkinti Evangelijos skelbimą bei priėmimą. Tad esmingai svarbus kiekvienas tyrimas, kuriuo siekiama giliau pažinti proto atrastas tiesas būnant tikram, jog protui ir tikėjimui nėra jokio pagrindo varžytis tarpusavyje (plg. *Fides et ratio*, 17).

Šio iššūkio neturime bijoti. Juk Jėzus Kristus yra visos kūrinijos bei istorijos Viešpats. Tikintysis žino, jog „visa sukurta per jį ir jam <...> ir visa juo laikosi“ (*Kol* 1, 16. 17). Jei giliau pažintume Kristų, kosmoso ir istorijos centrą, galėtume šiandieniam žmogui parodyti, jog tikėjimas į jį reikšmingas visai žmonijos daliai. Taip, jis atbaigia visa, kas tikrai žmogiška. Tiktai laikyda-

miesi šios perspektyvos, pajėgsime įtikinamai atsakyti ieškančiam žmogui.

Skelbiant ir skleidžiant tikėjimą šiandieniam pasaulyje tokios pastangos esminės. Tokioms pastangoms teiktina pirmenybė evangelizacijoje. Tikėjimo ir proto, religijos ir mokslo dialogas ne tik yra proga veiksmingiau ir įtikimiau šiandieniam žmogui parodyti tikėjimo į Dievą protingumą, bet ir iškelti aikštėn, kad kiekvieno tikrai žmogiško troškimo galutinis tikslas yra Jėzus Kristus. Kiekviena rimta evangelizacija neturi išleisti iš akių klausimų, kylančių iš mokslinių atradimų bei filosofinių instancijų.

Tiesos troškimas neatskiriamas nuo žmogaus prigimties, ir visa kūrinija didingai kviečia ieškoti atsakymų, atveriančių žmogaus protą visa apimančiam atsakymui, kurio jis visada ieško bei tikisi: „Krikščioniško Apreiškimo tiesa, randama Jėzuje iš Nazareto, leidžia kiekvienam žmogui priimti savo gyvenimo *slėpinį*. Būdamas aukščiausia tiesa, ragina žmogų būti atvirą transcendencijai, niekaip nepažeisdama jo, kaip kūrinio, savarankiškumo ir laisvės. Čia laisvės ir tiesos ryšys užbaigiamas ir mums atsiveria aiški Viešpaties žodžių prasmė: *Jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus* (*Jn* 8, 32)“ (*Fides et ratio*, 15). <...>

Popiežius Benediktas XVI apie žmogaus gyvybės stebuklą

Ištrauka iš kreipimosi į Popiežiškosios gyvybės akademijos tarptautinio simpoziumo „Žmogiškasis embrionas iki įsitvirtinimo gimdos sienelėje – moksliniai aspektai ir bioetiniai svarstymai“ narius 2006 m. vasario 27 d.

<...> Dėl tiriamojo objekto subtilaus pobūdžio bei sudėtingų epistemologinių problemų, susijusių su santykiu tarp faktų nustatymo eksperimentinių mokslų plotmėje ir būtino vėlesnio vertybinio apmąstymo antropologinėje plotmėje, tai neabejotinai patraukli ir kartu sunki bei reikli tema. Ši jūsų tema, suprantama, neaptarinėjama nei Šventajame Rašte, nei ankstyviausioje krikščionių tradicijoje. Vis dėlto Lukas, pasakodamas apie Jėzaus motinos, kurios mergeliškose iščiose jis prieš kelias dienas buvo prasidėjęs, susitikimą su šeštą mėnesį nėščia Elzbieta, liudija veiklą, nors ir slėpiningą, abiejų vaikų buvimą: „Vos tik Elzbieta išgirdo Marijos sveikinimą, jos iščiose šoktelėjo kūdikis“ (*Lk* 1, 41). Šventasis Ambraziejus aiškina tai šitaip: Elzbieta „suvokė atvykus Mariją, jis [Jonas] – Viešpatį; moteris – moterį, vaikas – vaiką“ (*Comm. in Luc.* 2, 19. 22–26).

Nepaisant aiškių mokymo ištarų apie pirmąsias negimusio kūdikio gyvenimo dienas stygiaus, Šventajame Rašte galima aptikti vertingų pastabų, pagrindžian-

čių nuostabos bei pagarbos jausmą ką tik prasidėjusio žmogaus atžvilgiu, pirmiausia tu, kurie, kaip ir jūs, tyrinėja žmogaus atsiradimo slėpinį. Šventajame Rašte norima parodyti, kad Dievas myli kiekvieną žmogų, dar jam net neprasidėjęs iščiose. „Dar prieš sukurdamas iščiose, aš tave pažinau, dar prieš tau gimstant, tave pašventinau“ (Jer 1, 5), – sako Dievas pranašui Jeremijui. O psalmininkas, kupinas dėkingumo, pripažįsta: „Juk tu sukūrei mano širdį, numezgei mane motinos iščiose. Šloviniu tave, nes esu nuostabiai padarytas. Tavo visi darbai nuostabūs, – aš tai gerai žinau“ (Ps 139, 13–14).

Turtinga šių žodžių reikšmė iki galo atsiskleidžia turint prieš akis, kad Dievas tiesiogiai sukuria kiekvienos naujos žmogiškos būtybės sielą. Dievo meilė nedaro skirtumo tarp negimusiojo, esančio motinos iščiose, ir vaiko ar jaunuolio, suaugusio ar pagyvenusio žmogaus. Ji nedaro skirtumo, nes kiekviename iš jų mato savo paveiklo žymę (Pr 1, 26). Ji nedaro skirtumo, nes visuose juose mato Dievo viengimio Sūnaus veidą, nes jame jis mus išsirinko prieš pasaulio sutvėrimą, „palankios savo valios nutarimu“, „paskyrė mus <...> tapti jo išūniais“ (Ef 1, 4–6). Ši beribė bei beveik nesuvokiama Dievo meilė žmogui rodo, kaip labai žmogaus asmuo vertas būti mylimas dėl jo paties, nepaisant jo proto, grožio, sveikatos, jaunystės, vientisumo ir taip toliau. Galiausiai žmogaus gyvybė visada yra gėris, nes žmogus „pasaulyje yra Dievo išraiška, jo buvimo ženklas, jo šlovės pėdsakas“ (Evangelium vitae, 34).

Žmogui iš tiesų dovanotas didžiausias kilnumas, kylantis iš jo vidinio ryšio su Kūrėju: žmoguje – kiekviename žmoguje, kiekvienu jo gyvenimo tarpsniu ir kiekvienoje būklėje – sušvinta dieviškosios tikrovės atspindys. Todėl Bažnyčios magisteriumas nuolatos skelbė kiekvienos žmogaus gyvybės šventumą ir neliečiamumą nuo jos prasidėjimo iki natūralios mirties (plg. *Evangelium vitae*, 57). Tas pasakytina ir apie embrioną pačioje jo gyvenimo pradžioje, iki jam išitvirtinant į motinos iščių, kur jis bus sergstimas bei maitinamas devynis mėnesius iki gimimo, sieneles. „Žmogaus gyvybė yra šventa ir neliečiama bet kuriuo egzistavimo momentu, įskaitant ir pradinį jos laikotarpį iki gimimo“ (ten pat, 61).

Gerai žinau, gerbiamieji dalyviai, kokių nuostabos bei didelės pagarbos žmogui jausmų kupini vykdote savo reiklius bei vaisingus žmogaus gyvybės ištakų tyrinėjimus – stebuklo, kurio reikšmę mokslas įstengia vis geriau atskleisti, nors ir vargu ar jam pavyks jį iki galo perprasti. Juk kai tik protui pavyksta peržengti neįveikiamomis laikytas ribas, jis iškart atsideria prieš naujų, iki tol nežinotų ribų iššūki. Žmogus visada liks gili ir neperprantama mįslė.

Jau IV a. šventasis Kirilas Jeruzalietis Krikštui besirengiančius katechumenus mokė: „Kas numatė motinos iščias palikuoniams gimdyti? Kas besieliam vaisiui

įkvėpė sielą? Kas aprenge mus oda ir kūnu, suaudė iš kaulų ir gyslų (plg. Job 10, 11) ir, vaikui gimus, leidžia pienui iš krūtinės tekėti? Kokių būdu vaikas išauga į jaunuolį, po to iš jaunuolio virsta jaunu, vėliau brandžiu ir galiausiai senu žmogumi, niekam neįstengiant tiksliai nustatyti šio virsmo dienos?“ Galiausiai jis baigia: „O žmogau, tu pamatai Autorių, pamatai išminčių Kūrėją“ („Krikšto katechezė“, 9, 15–16). Šitokie svarstymai, daugiau ne fizinio ar fiziologinio, bet antropologinio ir metafizinio pobūdžio, tebėra reikšmingi ir trečiojo tūkstantmečio pradžioje.

Mes nepaprastai išplėtėme savo žinias ir geriau pažinome savo nežinojimo ribas; tačiau žmogaus intelektui, regis, sunkiau tapo suvokti, jog jis, stebėdamas kūrinių, susiduria su Kūrėjo ženklais. Tuo tarpu kiekvienas mylintis <...> turėtų pastebėti, jog tokių gilių temų tyrinėjimas leidžia mums išvysti Dievo ranką ir ją net beveik paliesti. Stovint už eksperimentinio metodo ribų, ant karalijos, kai kurių vadinamos metaanalize, slenksčio, ten, kur nebeužtenka nei juslinio suvokimo ar mokslinio patikrinimo arba tai nebėra įmanoma, prasideda transcendencijos nuotykis, „peržengimo“ pastangos. Mieli dalyviai, linkiu, kad jums vis geriau pavyktų ne tik tyrinėti jūsų dėmesio objekto tikrovę, bet ir žvelgti į ją taip, kad kartu su jūsų atradimais iškiltų klausimai, leidžiantys kūrinių grožyje atrasti Kūrėjo atspindį. <...>

Nauji leidiniai

Silvano Fausti. Evangelijos atminimas ir pasakojimas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2006. – 584 p.

Šis veikalas atsirado iš dvidešimties metų patirties, pateikiant Evangeliją kaip pasakojamąją katechezę. Komentarai yra naujo pobūdžio, nors remiasi senuoju *lectio divina* metodu. Evangeliją siūloma skaityti lėtai ir įdėmiai, Žodyje stengiantis rasti Tą, kuris kalba, kad užmegztume pokalbį su Juo ir vis labiau Jį pažintume, pamiltume bei sektume. Ši knyga yra tapusi Evangelijos pagal Morkų *lectio* vadovėliu. Ištrauka po ištraukos pateikiama ir aiškinama visa Evangelija pagal Morkų. Atskleidžiama ne tik jos pasakojimų reikšmė mūsų tikėjimui ir gyvenimui, bet ir atskirų žodžių prasmė bei neišsami turtingumas. Šis komentaras moko visiškai naujai skaityti įprastą Šventojo Rašto tekstą, taip pat duoda nesudėtingas maldos nuorodas. Savo tyrimuose, kurie pasižymi aiškiu minčių dėstymu ir paprasta kalba, autorius susieja gyvenimo patirtį ir tikslų apmąstymą, visose srityse nuolat jungia tradiciją ir šiuolaikiškumą.

Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Artūrui Paulauskui
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Algirdui Mykolui Brazauskui

Kreipimasis dėl eksperimentų su embrionų kamieninėmis ląstelėmis

Šiandienos mokslas, nors ir pasiekęs neregėtas aukštumas, negali priskirti sau gyvybės kūrėjo vaidmens, o tai tik dar labiau patvirtina, kad bet kurios gyvybės šaltinis yra Dievas. Ypač žmogaus gyvybės, kuri yra visos kūrinijos viršūnė, apdovanota dar ir dvasine siela. Iš čia kyla žmogaus gyvybės šventumas ir neliečiamumas. Moksliskai įrodyta, kad žmogaus embrionas nuo pat dviejų lytinių ląstelių susiliejimo momento turi apibrėžtą identitetą, vystosi nuosekliai, be kokybinių šuolių, paneigiant teiginius, neva žmogus prasideda vėliau, nei atsiranda gyvybė. Džiaugiamės, kad šiandien medicina gali padėti dar negimusiam žmogui, kuris medicinos vadovėliuose yra įvardijamas „mūsų pacientu“. Todėl gydytojai turi išlikti ištikimi atnaujintai Hipokrato priesaikai, pasirašytai ir žymiausių Lietuvos mokslininkų medikų, kurioje nedviprasmiškai sakoma, kad „Visas mano gyvenimas tebūnie skirtas tarnauti žmonijai. *Saugosiu žmogaus gyvybę ir jos neliečiamumą nuo pat pradėjimo iki natūralios mirties, gerbsiu jos orumą*“.

Deja, prisidengiant kilniais tikslais, norima pačius bejėgiškiausius panaudoti, juos sunaikinant, „gydymo“ ar net kosmetikos priemonių gamybai. Gerbiant negimusio žmogaus teisę gyventi bet kokia intervencija į embrioną, kuri pažeidžia jo integralumą ar baigiasi jo mirtimi, yra moraliai neleistina. Embriono kamieninių ląstelių paėmimas yra susijęs su jo žūtimi, kai tuo tarpu yra žinomi alternatyvūs šaltiniai išgauti kamieninėms ląstelėms, kurios sėkmingai taikomos gydymui ir nekelia jokių moralinių prieštaravimų. Tūkstančiai žmonių jau yra išgelbėti, persodinant suaugusio žmogaus kraujodaros kamienines ląsteles – kaulų čiulpus. Visose šalyse kuriami virkštelės kraujo bankai, padėsiantys išsaugoti virkštelėje esančias kamienines ląsteles.

Tad kviečiame, kad moralinis principas, vedantis mūsų Tautą ir plėtojantis jos bei aplinkinių tautų mokslo pažangą būtų toks: valstybė neturėtų pritarti žmogaus embrionų sunaikinimui, išgaunant embriono kamienines ląsteles ir taip pat neturėtų pritarti leidimui naudoti Europos Sąjungos finansuojamų programų pinigus tam, kad, tenkinant pavienių mokslininkų interesus, nukentėtų visų mūsų viešasis interesas, kuris reikalauja, kad liktume ištikimi moralės principams ir dabar Lietuvoje galiojantiems teisės aktams. Laikytis ištikimybės moralei ir įstatymui ypač svarbu žinant, kad ir vienkartinis, tačiau oficialus pasisakymas arba nutylėjimas, toleruojantis eksperimentus su embrionu ir jo kamieninėmis ląstelėmis, sukurs prielaidas vėliau reikalauti, kad Lietuvoje eksperimentai su žmogaus embrionais būtų legalizuoti, juolab kad diskusijose dėl dirbtinio apvaisinimo siekiama turėti perteklinių embrionų.

Taigi Bažnyčia pasisako ne prieš kamieninių ląstelių tyrimus ir jų panaudojimą apskritai, bet tik prieš embriono kamieninių ląstelių tyrimus, kurie susiję su sunaikinimu unikalių žmogaus gyvybių, kurios turi prigimtine teisę į gyvenimą. Išlikime garbingi, pripažindami, jog visi buvome embrionai ir tikrai nebūtume norėję, kad kiti mus panaudotų kad ir patiems kilniausiems tikslams, atimdami iš mūsų gyvenimo dovaną.

Vilnius, 2006 03 13

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius
Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininkas

Mindaugas Sabutis
Lietuvos Evangelikų liuteronų Bažnyčios Vyskupas

Šventimai Panevėžyje

Vasario 18 d. Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje suteikė kunigystės šventimus diakonui **Alfredui Puško** (g. 1978 m.).

Naujasis kunigas kilęs iš Gaidės Nukryžiuotojo Jėzaus parapijos (Ignalinos dekanatas, Vilniaus arkivyskupija). 1998–2004 m. mokėsi Vilniaus šventojo Juozapo kunigų seminarijoje ir sėkmingai baigė studijas. Po to darbuosi Pasvalio šv. Jono Krikštytojo parapijoje, daugiausia užsiimdamas jaunimo sielovada. 2005 m. išsventintas į diakonus, buvo paskirtas į Rokiškio šv. apašt. evang. Mato parapiją.

Šventimuose dalyvavo naujojo kunigo giminaičiai, būrelis Panevėžio vyskupijos kunigų ir seminaristų, diakonai A. Vogulis, E. Krasauskas, kunigai H. F. Fischeris, B. Rachwalskis, buvę A. Puško kurso draugai kunigai S. Kumelis, A. Bogdevičius, V. Lisovskis, Pasvalio parapijos klebonas A. Neve-rauskas, Rokiškio parapijos klebonas J. Janulis ir kt. Po šventimų kun. A. Puško liks Rokiškyje, kur eis vikaro pareigas. Ganytojas J. Kauneckas per pamokslą akcentavo maldos svarbą kunigystės kelyje, pabrėžė, kad šventimų metu gaunama Dievo malonė sustiprina pašauktojo žmogiškas jėgas, jas perkeičia ir sutvirtina, tačiau vis tiek palieka trapiame inde, kurį reikia nuolat puoselėti, tvirtinti sakramentais, šv. Mišių auka, dvasiniu skaitymu, idant Dievo malonė ir tarnystė žmonėms galėtų visiškai išsiskleisti ir duoti gausių vaisių.

-jj-

Paskyrimai

Panevėžio vyskupijoje

Kun. **Alfredas Puško** paskirtas Rokiškio šv. apašt. evang. Mato parapijos vikaru.

Kun. **Domingo Avellaneda IVE** paskirtas Pumpėnų Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos klebonu.

Kun. **Sigitas Sudentas** paskirtas Skiemonių Švč. M. Marijos Aplankymo parapijos administratoriumi.

Kun. **Marco Mikalonis IVE** atleistas iš Pumpėnų Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos klebono pareigų.

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventė

Popiežiškojoje šv. Kazimiero kolegijoje Romoje

Kovo 4 d. Popiežiškojoje lietuvių šventojo Kazimiero kolegijoje iškilmingai paminėtas Lietuvos ir Kolegijos globėjas – šventasis Kazimieras. Šv. Mišiose, kurioms vadovavo mons. Kazimieras Dobrovolskis, dalyvavo visa Kolegijos bendruomenė – vadovybė, kunigai – studentai, Šventosios Šeimos seserys. Darniai skambėjo visų giedama įžangos giesmė: „Šventasis Kazimierai, dvasios galiūne, išmelsk mums malonių didžiū...“.

Per pamokslą Kolegijos dvasios tėvas prel. Stanislovas Žilys kreipėsi į bendruomenę kviesdamas į šventumą. Jau krikščionybės aušroje pirmieji krikščionys suprato, jog yra išskirtiniai, ypatingai paženklinoti Dievo meilės ir pašaukti į šventumą, tą norą būti šventiems perduodavo savo vaikams ir vaikaičiams. Anot pamokslininko, šventasis Kazimieras yra nuostabus tikro ir autentiško šventumo pavyzdys: tarp savo sunkių gyvenimo užduočių jis gebėjo neprarasti asmeniško santykio su Dievu. Šis šventasis, mūsų tautos globėjas, šviečia paprastu ir kūdikišku pamaldumu Dievo Motinai.

Šv. Mišių pabaigoje Kolegijos bendruomenė pasveikino monsinjorą Kazimierą Dobrovolskį vardinių proga. Jam nuskambėjo „Ilgiausių metų“. Iškilmės Kolegijos koplyčioje baigėsi nuostabia šventojo Kazimiero giesme „Ausk Marijai“.

Šią šventinę dieną Popiežiškosios lietuvių kolegijos pagerbti atvyko Lietuvos Respublikos ambasadorius Italijos Respublikoje Š. Adomavičius su žmona, patarėjas A. Gailiūnas su žmona, LR ambasadorius prie Šventojo Sosto A. Saudargas, ambasadorius K. Lozoraitis bei kiti garbingi svečiai. Jie nešykstėjo gerų žodžių Kolegijai bei mons. K. Dobrovolskiui. Jam bei ambasadoriui K. Lozoraičiui įteikta gėlių ir sugiedota „Ilgiausių metų“. LR ambasadorius Š. Adomavičius prisiminė tas išpūdingas dienas, kai šventojo karalaičio relikvijos keliavo Vilniaus gatvėmis į arkikatedrą baziliką. Anot ambasatoriaus, tada tūkstančiai tautiečių su pasididžiavimu žvelgė į šventojo karstą. Kreipdamasis į Kolegijos bendruomenę bei varduvininkus ambasadorius A. Saudargas mintimis keliavo į Vilnių, kur šv. Kazimieras vaikščiojo ir kur plevėna jo dvasia. Ambasadorius priminė, jog mūsų tautos globėjo šventė, įsiterpusi tarp dviejų reikšmingų mūsų šalies valstybingumo švenčių, primena, kokia kaina sumokėta už laisvę, ir skatina nepamiršti dėkoti už ją Kūrėjui.

Šventei baigiantis visiems susirinkusiems pagerbti šventojo Kazimiero, Kolegijos bei garbiųjų varduvininkų padėkos žodį tarė Kolegijos vicerekretorius kun. P. Šiurys.

Vilniuje

Kovo 4 d. Šv. Kazimiero šventė iškilmingai paminėta Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Dieną vyko Švč. Sakramento adoracija, 16 val. jaunimas džiugiai šlovino Viešpatį, 17 val. buvo švenčiamos šv. Mišios. Jas aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kartu su juo šv. Mišias koncelebravo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbruggenas, svečias iš Vokietijos vyskupas Josefas Homeyeris, Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius ir ugdytojai. Šv. Mišiose dalyvavo įvairių Vilniaus arkivyskupijos parapijų bei organizacijų jaunimas, seminarijos auklėtiniai. Vilniaus arkivyskupas pirmą kartą po daugelio metų virš altoriaus kėlė liturginę aukso taurę iš Katedros lobyno, kuris išvakarėse buvo sugražintas Bažnyčiai.

Po pamaldų jaunimo atstovai papuošė ganytojus bei asistą popierinėmis karūnomis, pagamintomis Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos neįgaliųjų, ir karoliais iš riestainių. Po palaiminimo smagi procesija pasuko į Šv. Kazimiero koplyčią, kur, kardinolui perskaičius malda, sugiedota tradicinė giesmė „Ausk Marijai“.

Kovo 5 d. kardinolas Audrys Bačkis aukojo šv. Mišias Šv. Kazimiero bažnyčioje, kurioje minėtos jos atkūrimo ir pašventinimo 15-osios metinės. Kardinolas pasidžiaugė, kad tėvai jėzuitai uoliai darbuojasi Vilniaus arkivyskupijos sielovadoje, ugdo dvasinį žmonių gyvenimą, daug dėmesio skiria jaunimui.

Klaipėdoje

Kovo 3 d. Klaipėdos universiteto Senato salėje vyko Lietuvos globėjui šv. Kazimierui skirta respublikinė mokslinė konferencija. Šią konferenciją surengė Lietuvių katalikų mokslų akademijos Klaipėdos skyrius bei Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Muzikologijos institutas.

Konferencijoje buvo pateiktas platus šv. Kazimiero fenomeno tyrinėjimų spektras, įvairiais aspektais nušviečiantis šventojo dangiškąjį ir žemiškąjį gyvenimą, jo įvaizdį mene bei atspindžius mūsų kasdienybėje.

Sveikinimo žodžiu ir įvadiniu pranešimu konferenciją pradėjo Telšių vyskupas doc. dr. Jonas Boruta SJ. Pasveikinęs konferencijos dalyvius, vyskupas kvietė, siekiant šventumo šių dienų pasaulyje, pavyzdžiu laikyti šv. Kazimierą. Konferencijos pradžioje turiningus įžangos bei sveikinimo žodžius tarė Klaipėdos universiteto rektorius prof. habil. dr. Vladas Žulkus, senato pirmininkas prof. habil. dr. Stasys Vaitekūnas, Lietuvių katalikų mokslų akademijos Klaipėdos skyriaus pirmininkas, kun. doc. dr. Arvydas Ramonas, Klaipėdos Kazimierų bendrijos pirmininkas Kazimieras Vainoras.

Teologines temas, atskleidžiančias išskirtinę šv. Kazimiero asmenybę, jo pasiaukojamo krikščioniško gyvenimo apraiškas, nagrinėjo dvasininkai: Klaipėdos šv. Kazimiero bažnyčios klebonas Romualdas Vėlavičius skaitė pranešimą „Šv. Kazimieras – krikščioniško gyvenimo pavyzdys“, Klaipėdos Kristaus Karaliaus bažnyčios klebonas Vladas Gedgaudas gvildeno aktualią temą „Šv. Kazimieras ir šventumo samprata gyvenimiškame tikėjimo kontekste“. Prel. Juozas Šiurys supažindino su Vėžaičių šv. Kazimiero bažnyčios istorija, jos meno vertybėmis. Ši 1784 m. pastatyta medinė bažnytelė yra pirmoji Šv. Kazimiero vardo šventovė Vakarų Lietuvoje. Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto dekanas prel. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS ir prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas parengė pranešimą „Dvasingumo ir etniškumo atspindžiai šv. Kazimiero lietuvių liaudies pamaldumo praktikose“, kurį konferencijos dalyviams pristatė prof. A. Motuzas.

Konferencijoje apžvelgti šv. Kazimiero garbei skirti muzikos, dailės, literatūros kūriniai. Muzikinius veikalus, susijusius su šiuo šventuoju, išsamiai gvildeno Klaipėdos universiteto mokslininkai: doc. dr. Milda Kazakevičienė skaitė pranešimą „Broniaus Budriūno Mišios šv. Kazimiero garbei“, prof. dr. Daiva Kšanienė išsamiai pristatė Juozo Naujaliao *Missa In Honorem st. Casimiri*, doc. dr. Regimantas Gudelis aptarė giesmes šv. Kazimierui Lietuvoje. Prof. dr. Danutė Petrauskaitė gvildeno šv. Kazimiero vardo sklaidos aplinkybes JAV lietuvių bažnytinėje bei kultūrinėje veikoje, doc. dr. Petras Bielskis priminė kultūrinę Šv. Kazimiero draugijos veiklą Lietuvoje XX a. pirmojoje pusėje.

Kun. Sigitas Uždavinys atleistas iš Skiemonių Švč. M. Marijos Aplankymo parapijos klebono pareigų ir paskirtas šios parapijos rezidentu.

-P-

Ukmergėje pašventintas naujasis dekanato centras

Kovo 3 d. Ukmergėje vyko naujo dekanato centro atidarymo iškilmės. Naujajį centrą pašventino Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Iškilmėse taip pat dalyvavo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Ukmergės dekanas kun. Gintautas Kabašinskas, rajono vadovai, rėmėjai ir tikintieji.

Dekanato centras įsikūręs šalia Šv. apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios, viename lopšelio-darželio „Žiogelis“ korpusu. Ukmergės dekanas kun. G. Kabašinskas, dėkodamas visiems, prisidėjusiems prie šio centro įkūrimo, paabrėžė, jog „dekanato centras reikalingas ne parapijoje dirbantiems kunigams, o visai tikinčiųjų bendruomenei. Turint tinkamai įrengtas patalpas, galima nuveikti nemažai darbų, užsiimti karitatyvine veikla, burti žmones į veiklią bendruomenę“. Erdviuose, daugiau nei 300 kvadratinį metrų ploto, per du aukštus įsikūrusiuose parapijos namuose įrengta raštinė, erdvi salė, *Caritas* kambarys, klebono kabinetas. Iš avarinės būklės buvusios klebonijos pastato išsikraustė ir jaukiuose parapijos namų kambariuose apsigyveno bažnyčios dvasininkai. Naujosiose patalpose rinksis pastoracinės tarybos, *Caritas* organizacijos nariai.

Kituose arkivyskupijos dekanatuose dekanatų centrai, kitaip vadinami parapijų namai, jau įkurti. Ukmergės dekanatas, vienijantis 16 parapijų, buvo likęs vienintelis, glaudęsis avariniame ankštame pastate.

Dėkodamas visiems rėmėjams, arkiv. S. Tamkevičius sakė: „Svarbu ne tik šventė, bet ir kas bus po jos. Bažnyčia yra tam, kad tarnautų tikintiesiems. Geri pastatai svarbu, bet svarbiausia – geri žmonės. Meldžiu, kad dekanato kunigai nuoširdžiai žmonėms tarnautų“.

-dgž-

Tėvo Pascalio Haegelio viešnągė Lietuvoje

Kovo 3–10 d. Lietuvoje viešėjo Šv. Jono kongregacijos narys, tėvas Pasca-

lis Haegelis iš Prancūzijos. Tėvas Pascalis yra generalinio šv. Jono kongregacijos prioro Europos priorijų vikaras, Orleano vyskupijos egzorcistas, medikas, filosofijos mokslų daktaras, daugelio knygų autorius.

Šios tėvo Pascaliai viešnagės Lietuvoje susitikimų tema „Kančia: kliūtis ar vilties šaltinis?“ Susitikimų metu buvo pristatoma tėvo Pascaliai knyga „Visa gydantis gailėstingumas“. Tai jau antra jo knyga lietuvių kalba. Kovo 3–5 d. svečias Vilniuje, Trinapolio rekolekcijų namuose, vedė rekolekcijas šv. Jono šeimai, o kovo 6 d. Vilniaus šv. Jono Teologo vienuolyne šventė Eucharistiją ir skaitė paskaitą apie gavėnią. Kovo 7 d. tėvas Pascalis ten pat vedė gailėstingumo vakarą jaunimui. Kitą dieną svečias apsilankė Kaune, „Marijos radijo“ studijoje, kur dvi valandas tiesioginiame eterije bendravo su klausytojais. Vakare Telšių vyskupijos rekolekcinio veikimo organizacija surengė susitikimą su t. Pascaliu Klaipėdoje, P. Mašiotų vidurinėje mokykloje. Prelegentas sutelkė dalyvių dėmesį į kančios slėpinio apmąstymą. Pasiremdamas Jobo istorija jis atskleidė, kaip kančia tampa galimybe mylėti Dievą dėl jo paties. Jobas neteko vaikų, turtų ir sveikatos, bet liko ištikimas Dievui, tad kančia nesutrukdė jam toliau mylėti Viešpatį. Jobas tapo nekaltos Kristaus kančios provaizdžiu. Didžiausiu šių laikų liudijimu, kaip išgyventi kančią su meile, pasak prelegento, tapo paskutiniai popiežiaus Jono Pauliaus II gyvenimo metai. Jis sutiko apnuoginti savo kančią viso pasaulio aki vaizdoje, kad pasaulis susimąstytų apie slėpinį kančios vaisingumą. Susitikimo pabaigoje svečias atsakė į susirinkusiųjų klausimus. Renginyje dalyvavo apie 250 žmonių iš Klaipėdos, Palangos, Tauragės. Prieš susitikimą renginio dalyviai meldėsi šv. Mišiose Šv. Juozapo Darbininko parapijos bažnyčioje. Homiliją pasakė svečias iš Prancūzijos. Kovo 10 d. t. Pascalis baigė savo vizitą Lietuvoje.

-tv-

Rengiamasi Eucharistiniam kongresui

Rengiantis Vilkaviškio vyskupijos IV Eucharistiniam kongresui, vyksiančiam birželio 9–11 d. Vilkaviškyje, visose parapijose organizuojamos eucharistinės dienos. Vilkaviškyje tokia diena surengta sausio 29 d. Dar prieš tai kunigai buvo pakvietę parapijos organizacijų bei

Šventojo Lietuvos globėjo paveikslas įkūnytas ir daugybėje vaizduojamojo meno kūrinių, rengiamos šių darbų parodos. Dr. Sigita Maslauskaitė pateikė savo plačių tyrinėjimų išvadas pranešime „Šv. Kazimiero kultas ikonografijoje“, jį konferencijos dalyviams perskaitė prof. Danutė Petrauskaitė. Doc. dr. Aleksandras Žalys kalbėjo apie šventojo Kazimiero paveikslą poezijoje. Eligijus Daugnora perskaitė išsamų pranešimą „Šv. Kazimieras lietuvių dramaturgijoje“.

Konferenciją apvainikavo Klaipėdos Kristaus Karaliaus bažnyčioje vakare aukotos šv. Mišios. Jų išskilmingai liturgijai vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu lietuviškas giesmes, skirtas šv. Kazimiero garbei, giedojo Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Chorvedybos katedros mišrusis choras, vadovaujamas prof. Gedimino Purlio.

-kss, lcc, sab-

Lietuvos šeimoms centrų metinė konferencija

Vasario 24–26 d. Kaišiadoryse vyko šeštoji Lietuvos šeimoms centrų metinė konferencija, kurioje nagrinėta tema „Tikėjimo perdavimas šeimoje“. Konferencija susilaukė didelio Lietuvos ganytojų dėmesio: žodį tarė ir į gausiai susirinkusių dalyvių klausimus atsakinėjo kardinolas A. J. Bačkis, Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius, Šiaulių vyskupas E. Bartulis ir Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Pirmąją dieną po spaudos konferencijos ir vysk. J. Matulaičio sveikinimo, kuriame jis paminėjo tris svarbiausius šeimos laimę laiduojančius dalykus – kryžių, lopšį ir stalą, katalikiško mėnraščio šeimai „Artuma“ vyriausiasis redaktorius Darius Chmieliauskas buvo paprašytas padiskutuoti pagal internetinio dienraščio „Bernardinai.lt“ redaktoriaus A. Navicko parengto pranešimo provokuojančia tema „Kuo katalikų šeima skiriasi nuo kitų šeimų?“ gaires.

Antrąją konferencijos dieną pradėjęs kardinolas A. J. Bačkis savo kalboje esmingai ir jautriai atskleidė nūdienės šeimos pastoracijos bruožus kaip Bažnyčios atsaką į visuomenės iššūkius šeimai. Išskirdamas kai kurias popiežiaus Benedikto XVI enciklikos *Deus caritas est* vietas, jis pabrėžė, jog trokštant perduoti tikėjimą reikia perduoti Dievo meilę. „Meilė kartais suprantama kaip korektiškas santykis su Dievu: meldžiuosi, aukoju bažnyčiai, atlieku pareigas, bet kur meilės dvasia? Juk meilė nėra vien pareiga ir atsakomybė“, – sakė kardinolas. Kardinolas atkreipė dėmesį, jog tikėjimas yra Dievo dovana, o ne kaip nors įgyjamas ar tradicijos perduodamas dalykas. Tikėjimą reikia ne praktikuoti, bet juo gyventi. Atsiliepdamas į konferencijos temą, ganytojas pabrėžė, kad tikėjimą įmanu perduoti tik savo asmeniniu pavyzdžiu, savo išgyvenimu. Jis pasidalijo prisiminimais iš vaikystės ir vėlesnių gyvenimo laikotarpių apie tai, kokią stiprų ir paveikų išpūdį darė jam namie tyliai besimeldusi jo motina. Kalbėdamas apie šeimų pastoraciją, kardinolas išvelgė jaunimo, kuris kur kas dažniau rengiamas fizinei, bet ne dvasinei meilei, auklėjimo spragas. „Peršamų naujų šeimos modelių aukos yra vaikai. Viso to padariniai – atsiribojimas nuo Dievo valios, nuo to, ko jis norėjo, kurdamas šeimą“, – sakė kardinolas A. J. Bačkis apgailėstaudamas, kad Bažnyčioje labai trūksta didesnio regimo šeimų judėjimo, tam tikros sistemos.

Po kardinolo pranešimo konferencijos dalyviai pateikė daugybę klausimų, į kuriuos noriai atsakinėjo ir kiti ganytojai. Šiaulių vyskupas E. Bartulis prisiminė vienos motinos išvalgą, atskleidžiančią katalikiškosios šeimos sugyvenimo principą: jei Dievas pirmoje vietoje, tai viskas tada savo vietoje. Vyskupas apgailėstavo, kad jaunuoliai savanaudiškai žiūri į santuoką: visi nori, kad juos mylėtų, tačiau patys mylėti nelinkę. Jis taip pat prisiminė savo vaikystės patirtį: jo šeimoje tikėjimas buvo kasdienio gyvenimo neatskiriama dalis.

Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius akcentavo katalikų sąmoningumo politinėje erdvėje svarbą. Jis ragino atidžiau patyrinėti, kokių nuostatų kandidatai į Seimą laikosi gyvybės, teisingumo, moralės, krikščioniškosios pasaulėžiūros atžvilgiu. Įvardijęs palankias Bažnyčiai politines jėgas, ganytojas atkreipė dėmesį, kad ir jos „neretai suglumsta, kai reikia priimti aiškius įstatymus“. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininko kalba buvo vienas iš atsakymų į kiek retorišką, tačiau primygtinai kviečiantį viešai raiškiai klausimą – ar katalikai dar gali apginti šeimą?

Šia tema kalbėjęs dr. P. Subačius pirmiausia išryškino dvi skirtingas katalikiškosios šeimos sampratą. Pasak prelegento, jei kalbama apie šeimos modelį, santuokos sujungtus vyrą ir moterį, auginančius vaikus, tai pagal tokį modelį gyvena ne tik katalikai, krikščionys, bet ir laikantys save netikinčiais. Kitas katalikiškosios šeimos supratimas – tai susituokę ir vaikus auginantys katalikai, besistengiantys gyventi pagal Bažnyčios mokymą. Jei reikėtų ginti šeimą pagal pastarąjį išsivaizdavimą, tektų pasitelkti evangelizacijos, reevangelizacijos ir sielovados sritis. „Mūšis viešojoje erdvėje iš tiesų vyksta dėl krikščioniškos šeimos modelio sampratų, o ne dėl katalikiškųjų šeimų, tiesiog dėl šeimos sampratų, nes įvairiausių santykių, sutarčių, sugyvenimų mes šeima nevadiname“, – kalbėjo P. Subačius ir ragino ginti krikščioniškosios šeimos sampratą kad ir dėl savisaugos. O nerimą keliančių ženklų, pasak prelegento, apstu. Krikščioniška šeima sugriūna tuomet, kai ji valstybėje jau nebėra gairė. Kokie galėtų būti kovos dėl katalikiškos šeimos modelio išsaugojimo valstybėje būdai? Anot prelegento, veiksmingiausia būtų netylėti, bet viešai reaguoti į žeidžiančius katalikišką tapatybę reiškinius; tą, pavyzdžiui, puikiai daro seksualinės mažumos. „Turime ginti savo teises, garantuoti savo išlikimą ir tuo būdu rūpintis savo vaikų ateitimi, nes jeigu katalikiškos šeimos modelio neapginsime per artimiausius metus, mūsų vaikai turės katalikiškas šeimas kurti katakombose“, – baigdamas sakė dr. P. Subačius.

Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorius, psichologas A. Petronis atkreipė dėmesį į tam tikrus sunkumus bei iššūkius šeimose, kur sutuoktiniai būna skirtingų pasaulėžiūrų. Kaip būti vienu kūnu, kai vienas tikintis, o kitas ne? Aptardamas psichologinius ir teologinius tokio bendrabūvio aspektus, A. Petronis pasitelkė šv. Monikos, kuri džiaugėsi nepaliaujamos maldos ir pasitikėjimo Dievu vaisiais, pavyzdį: jos sūnus Augustinas tapo vyskupu ir šventuoju, o smurtaujantis vyras gyvenimo pabaigoje atsivertė į krikščionybę.

Antrosios konferencijos dienos pabaigoje Kaišiadorių katedroje šv. Mišias koncelebravo kardinolas A. J. Bačkis, vyskupas J. Matulaitis ir vyskupijos kunigai, po jų dalyviai buvo pakviesti į smagią vakaronę.

Vasario 26 d. pranešimą tema „Kartų vaidmuo perduodant tikėjimą šeimoje“ skaitė dr. A. Stasiulevičiūtė. Remdamasi filosofo A. Šliogerio mintimi, kad nėra jokio kartų konflikto, nes santykius lemia ne amžius, o žmoniškumas, prelegentė teigė, jog toks požiūris priimtinas ir krikščionybei: „Nėra nei žydo, nei graiko, taigi neturime vadintis nei mokytojais, nei tėvais, nes turime vieną Tėvą danguje, o vienintelis mokytojas yra Kristus, todėl kalbėdami apie tikėjimo perdavimą turime akcentuoti ne kartas, o brolystę ir bendrakeleivystę“, – sakė A. Stasiulevičiūtė. Anot jos, tikėjimo neįmanoma perduoti lyg kokio nors daikto, jį galima liudyti ir juo dalytis. Tikėjimas nekuriamas tuščioje vietoje, jį formuoja aplinka, Bažnyčios paveldas, bendruomenė, Biblija, tačiau gyvas santykis su Dievu yra laisvas ir visiškai individualus. Pasak prelegentės, dažnai ugdytojams ir tėvams mėginant perduoti tikėjimo tiesas neišvengiama klaidų. Tai moralizavimas, tikėjimo demonstravimas, prievarta, monologas, bet ne dialogas, va-

kaimų bendruomenių atstovus pasitar-
ti dėl sekmadienių liturgijos iki kongre-
so. Šiuo metu Vilkaviškio katedroje kiek-
vieną sekmadienį prieš šv. Mišias ku-
nigas, diakonas, vargonininkas ar tiky-
bos mokytojas veda trumpą katechezę
Eucharistijos tema. Sekmadienio šv.
Mišių liturgiją parengia vis kita bažnyti-
nė organizacija, vis drąsiau įsitraukia
pasaulietinės organizacijos, darbo ko-
lektyvai, mokyklos. Taip kartu rengia-
masi ir Vilkaviškio dekanato Eucharis-
tijos kongresui, kuris turėtų įvykti ba-
landžio 22–23 d. Kybartuose. –bn-

Kunigų susitikimai Kaune

Kauno I dekanato

Vasario 14 d. paminklinės Kristaus Pri-
sikėlimo bažnyčios parapijos konferen-
cijų salėje Kauno I dekanato kunigai
susitiko su Kauno vyskupu augziliaru
Jonu Ivanausku bei pagrindinių arki-
vyskupijos katalikiškųjų institucijų atsto-
vais. Išangos žodyje vysk. J. Ivanaus-
kas pristatė svarbiausią pastoracijos
veiklos kryptį arkivyskupijoje – kurti bei
stiprinti sielovados centrus Kauno mies-
to parapijose ir dekanatų centruose, o
pastoraciją vykdyti atsižvelgiant į vietovės
specifiką bei tikinčiųjų poreikius.

Jaunimo centro darbuotoja Ramunė
Gecaityė papasakojo, kaip bendradar-
biaujama su parapijomis, kuriose lan-
komasi, kaip skiriami koordinatoriai
jaunimo veiklai. Katechetikos centro
vadovė Jolanta Jančiukienė, *Caritas*
reikalų vedėja Onutė Virbašiūtė padė-
kojo klebonams už pagalbą globojant
bei palaikant metodinių centrų ir tiky-
bos mokytojų veiklą, sudarant sąlygas
Caritas grupių darbams. Laikina ei-
nanti Šeimos centro vadovės pareigas
Giedrė Aukščiūnienė pristatė centro
vykdomas pastoracijos programas
šeimoms. Naujoji arkivyskupijos aka-
deminės sielovados koordinatore Ir-
ma Savickaitė supažindino su šiuo
metu atliekama sielovados aukštosio-
se mokyklose poreikių analize bei pa-
siūlė į pagalbą parapijų pastoracijoje
pasitelkti studentus, kurių kasmet į Kau-
ną atvyksta apie 3 tūkst. Arkivyskupijos
atstovas spaudai Darius Chmieliaus-
kas pabrėžė, kokia svarbi komunika-
cija ne tik su arkivyskupijos institucijo-
mis, bet ir parapijos bendruomenės vi-
duje. Šiame susitikime 2006 metų ren-
ginius bei programas taip pat pristatė
Kauno evangelizacijos centro vado-
vas Jeronimas Serebrinskas bei arki-
vyskupijos pastoracijos programų ko-
ordinatorė Vaida Spangelevičiūtė.

Apibendrinamas susitikimą vysk. J. Ivanauskas palinkėjo daugiau ugnies sielovadinėje veikloje, ypač turint galvoje, jog Kauno mieste gyvena 56 proc. arkivyskupijos tikinčiųjų. Dėl šios priežasties ypač svarbūs kuriami sielovados centrai, padėsiantys klebonams šiuolaikiškai vykdyti pastoraciją. Be to, ganytojas kvietė kunigus išsirinkti dvasininką, atsakingą už jaunimo sielovadą. -kasp-

Kauno arkivyskupijos

Vasario 22 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje arkivyskupijos kunigų susirinkimas prasidėjo bendra konfratūrų Valandų liturgijos malda. Po to Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas dr. Jonas Ivanauskas apžvelgė sielovados situaciją praėjusiais Eucharistijos metais. Ganytojas gvildeno, kaip vykdytos tiems metams skirtos specialiosios gairės bei į ką reikėtų atkreipti dėmesį ateityje.

Vysk. J. Ivanauskas daugiausia dėmesio skyrė liturgijos šventimui aptarti. Jis pabrėžė, kad ir toliau labai svarbu tęsti Eucharistijos metais pradėtą tikinčiųjų katechezę per homilijas. Pasak jo, būtina skatinti ir bendruomeninį giedojimą, Švč. Sakramento adoracijas, kurios buvo, matyt, vienas sėkmingiausių Eucharistijos metų aspektų. Prioritetas teiktinas gyvų parapijos bendruomenių kūrimui, ypač rūpinantis šeimų, vaikų ir jaunimo sielovada. Vyskupas atkreipė dėmesį ir į tai, kad sielovados padėtis miesto ir kaimo arba rajonų centrų parapijose labai skirtinga, todėl labai svarbu į tai atsižvelgti, paisyti vietos poreikių bei specifikos. Dėl šios priežasties Kauno arkivyskupijoje pastaruosiu metu ypač stengiamasi stiprinti dekanatų centrus bei miesto parapijas, kuriose numatoma steigti stiprius sielovados centrus. Vysk. J. Ivanauskas, be kita ko, akcentavo komunikacijos svarbą sielovados darbe, todėl dar kartą priminė parapijos internetinių svetainių sukūrimo, laikraščių leidimo, skelbimo lentų kokybiškos priežiūros, katalikiškosios žiniasklaidos platinimo svarbą. -dch-

Kunigų ugdymo instituto „Aqua“ susirinkimas

Vasario 28 d. Vilkaviškio vyskupijos pastoracijos centre Marijampolėje kunigų ugdymo instituto „Aqua“ nariai gilinosi į išsiskyrusiųjų pastoracijos klausimus. Išsiskyrusiųjų pastoracijos temą

dovavimas, o ne palydėjimas tikėjimo kelionėje, kategoriškumas ir t. t. „Kartu su vaikais reikia svarstyti realaus gyvenimo reiškinius, įvykius politikoje ir visuomenėje, giminėje, šeimoje, Bažnyčioje. Visi gyvenimo klausimai sprendini tikėjimo šviesoje, bet pirmiausia – žmogiškojoje plotmėje. Turi būti akivaizdu, jog tai, kas gera juridiškai, politiškai, mediciniškai, ekonomiškai, pasirodo besą Dekalogo ir Kristaus bei Bažnyčios siūloma ar net įsakoma“, – pabrėžė dr. A. Stasiulevičiūtė.

Šeštoji Lietuvos šeimoms centrų metinė konferencija sulaukė didelio šeimų, šeimoms centrų darbuotojų ir talkininkų dėmesio, buvo jų teigiamai įvertinta. -jk-

Sugrąžintas Vilniaus katedros lobynas

Kovo 3 d. Katalikų Bažnyčiai buvo sugrąžintas Vilniaus katedros lobynas. Ta proga kovo 6 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje įvyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas, Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys.

Kardinolas, pabrėžęs, jog šis įvykis yra vienas iš restitucijos etapų, trumpai supažindino su nuosavybės teisės atkūrimo peripetijomis bei Vilniaus katedros lobyno grąžinimo procedūra. Ši istorija prasidėjo 2000 metais, kai buvo pasirašyta Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutartis dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje. Netrukus įsteigta dvišalė komisija, kurios darbo rezultatus vainikavo 2005 metų vasario mėnesį priimtas Lietuvos Respublikos Katalikų Bažnyčios nuosavybės teisės ir kilnojamasias kultūros vertybes atkūrimo įstatymas. Praėjusią savaitę Lietuvos dailės muziejuje žengtas pirmas realus žingsnis – atkurta Katalikų Bažnyčios nuosavybė ir Vilniaus katedros lobynas, ir jis sugrąžintas.

Kardinolas pabrėžė, kad tai ypatingos reikšmės įvykis Lietuvos istorijoje, liudijantis, kad Lietuva yra teisinė Europos valstybė, pripažįstanti tiesą ir teisingumą. „Drauge įvykdytas ne tik istorinis teisingumas, – sakė kardinolas, – bet ir išpildyta šių vertybių aukotojų ir kūrėjų valia“. Kovo 4 d. švęsdamas iškilmingą šv. Kazimiero dienos liturgiją, kardinolas naudojo lobynui priklausančią liturginę taurę. Auksinės taurės donatorius – vienas dosniausių Vilniaus katedros Gerardijų, kunigaikštis Kazimieras Leonas Sapiega. Taurės pėdoje yra ir šv. Kazimiero atvaizdas.

Kardinolas A. Bačkis žurnalistams priminė, kad praėjusių metų spalio mėnesį pasirašė dekretą, kuriuo įsteigė Bažnytinio paveldo muziejų. Jį numatyta įrengti Šv. Mykolo bažnyčioje ir buvusiam bernardinų vienuolyne Maiornio gatvėje Vilniuje. Kardinolas išreiškė viltį, kad netolimoje ateityje Vilniaus katedros lobynas bus eksponuojamas minėtoje Šv. Mykolo bažnyčioje.

Kultūros ministras pasveikino dvišalę komisiją, pagyrė jos darbą ir dar kartą pabrėžė šio įvyko istorinę reikšmę.

Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys pratęsė kardinolo mintį, kad liturginių daiktų vieta yra sakrali erdvė ir jie turi būti naudojami pagal paskirtį. Direktorius pasveikino kardinolą įkūrus Bažnytinio paveldo muziejų. -sm-

Bažnytinio paveldo muziejaus inauguracinė paroda Vilniuje

Kovo 8 d. Vilniuje atidaryta Bažnytinio paveldo muziejaus inauguracinė paroda. Siekdamas paversti sakralinį paveldą gyvąja mūsų istorinės atminties dalimi, Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys

Juozas Bačkis 2005 m. spalio 7 d. įsteigė Bažnytinio paveldo muziejų. Šiuo sprendimu, atsižvelgiant į Popiežiškosios kultūros tarybos rekomendacijas ir katalikiškųjų Europos šalių patirtį, siekiama atkurti istorinį teisingumą, išsaugoti ir su derama pagarba parodyti reguliariai nebenaudojamas bažnytines vertybes.

Bažnytinio paveldo muziejus įsikurs Maironio gatvėje, buvusiame bernardinų vienuolyne prie Šv. Mykolo bažnyčios. Kol vyks sovietmečiu suniokoto vienuolyno ansamblio atstatymo darbai, visuomenė galės susipažinti su formuojamos kolekcijos dalimi nuolat veikiančioje ir papildomoje parodoje Lietuvos nacionaliniame muziejuje. Pirmąją paroda katalikų bendruomenei ir plačiau visuomenei norėta vaizdžiai pranešti apie Bažnytinio paveldo muziejaus įsteigimą. Didžiąją dalį eksponatų sudaro Vilniaus arkivyskupijos bažnyčių taikomojo pobūdžio sakralinės dailės objektai – liturginiai indai, drabužiai, knygos. Dalis daiktų nenaudojami dėl pasikeitusios liturgijos, dalis – seni ir trapūs. Juos reikėjo gelbėti nuo sunykimu. Eksponuojami ir ypač prabangūs liturginiai reikmenys. Jie bus laikomi muziejuje, bet ypatingomis progomis naudojami liturgijoje, kaip įprasta ir kitose šalyse.

Spaudos konferencijoje kardinolas A. J. Bačkis pabrėžė, kad „pačiu pavadinimu – Bažnytinio paveldo muziejus – sakoma, kad tai neturėtų būti tik meno dalykai. Jame bus bandoma aprėpti ir susieti į prasmingą visumą patį įvairiausią Vilniaus arkivyskupijoje išlikusį, su jos praeitimi ir dabartimi susijusį bažnytinį paveldą, o ne vien sakralinės dailės kūrinius ar apeiginius drabužius. Jau tariamės, kaip sudaryti autoritetingą žinovų grupę, kuri galėtų parengti išties šiuolaikišką muziejaus koncepciją, sukurti gyvą muziejų, o ne gražių daiktų sandėlį. Pagrindinė gairė būtų Vatikano dokumentas *Pastoracinė bažnytinių muziejų funkcija*“.

Dailės istorikė Giedrė Jankevičiūtė žurnalistus supažindino su bažnytinių muziejų kūrimosi istorija bei aplinka, akcentavo tradicijos tęstinumą ir reikšmę naujojo muziejaus kūrimuisi. Parodos kuratorės Rita Pauliukevičiūtė ir Sigita Maslauskaitė pristatė parodoje eksponuojamus meniškai vertingiausias ir istoriškai įdomiausias kūrinius.

Atidarant parodą dalyvavo apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas P. S. Zurbriggenas, kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas, Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas, nemažas būrys kunigų, dailės ir istorijos tyrinėtojų, žurnalistų, visuomenės veikėjų. Atidarymo metu muziejaus steigėjas kardinolas A. J. Bačkis dar kartą pabrėžė, kad „tik Bažnyčios prižiūrimame muziejuje gali būti užtikrinta derama pagarba tų objektų sakralumui, religinės, meninės bei istorinės prasmės dermė“. Arkivyskupo žodžiais, „suprasti tokios dermės svarbą, jos siekti bendromis Bažnyčios ir valstybės, dvasininkijos ir meno bei istorijos žinovų pastangomis reikia tiek kultūrinės, tiek pilietinės brandos“. „Nepakanka nusimesti išorinius okupacinio režimo pančius, – sakė kardinolas, – būtina vidujai laisvintis iš ateistinio tikinčiųjų niekinimo padarinių, idant šventovėse per šimtmečius išsaugoti turtai sulauktų mūsų visų bendro rūpesčio ne vien kaip kultūrinės, bet ir kaip religinės vertybės. Tik toks krikščioniškojo paveldo suvokimas paklos pagrindus pagal Apaštalo Sosto nuorodas tvarkingai, valstybės remiamai ir visuomenei patraukliai ekspozicijai. Pastarųjų metų poslinkiai, iš kurių naujausias – Katedros lobynu vadinamo vertybių rinkinio gražinimas Vilniaus arkivyskupijai – byloja, kad auga dėmesys ir pagarba sakraliniam paveldui“. Kardinolas kvietė „pagalvoti apie *gyvą* muziejų“. „Tokio muziejaus lankytojai ne tik pasigėrėtų gražiais dirbiniais, ne tik sužinotų svarbių dalykų apie Bažnyčios praeitį ir dabartį, sąsajas su valstybės ir tautos istorija. Edukacinė ir kultūrinio cen-

apsvarstyti padėjo docentė Rasa Biliauskaitė iš Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedros. Ji pristatė Vilniuje jau penkerius metus veikiantį sielovados centrą „Bendrakeleiviai“, siekiantį pagelbėti skyrybas išgyvenantiems žmonėms. Centras kasmet suburia skyrybas patyrusių ar patiriančių žmonių grupes ir organizuoja dešimties susitikimų ciklą. Taip jiems stengiamasi padėti šiame nelengvame jų gyvenimo etape. Dalyviai gauna įvairių psichologinių, teologinių ir teisinių žinių bei galimybę pasidalyti savo išgyvenimais. Tai padeda atpažinti skyrybų priežastis, atrasti tolesnio gyvenimo perspektyvas, ne tik patiems atgauti pusiausvyrą, bet ir suprasti šios tėvų dramos keliamą skausmą vaikams bei susipažinti su galimybėmis jiems padėti.

Išsiskyrusiųjų sielovados centras „Bendrakeleiviai“ lankytojus veda į santykį su Dievu, rūpinasi jo puoselėjimu, palaikymu. Susitikimai pradeda mi ir užbaigiami malda, nors į juos ateina ne vien tikintys žmonės. Lankiusiems grupes asmenims centras taip pat organizuoja rekolekcijas, šeimų vasaros stovyklas. -apn

Studentų susitikimas su vyskupu

Vasario 22 d. Šiaulių universiteto Meninio ugdymo ir tikybos specialybės studentai į susitikimą universitete pakvietė vyskupą Eugenijų Bartulį. Pirmojo kurso studentai, vadovaujami Šiaulių dramos teatro aktorės Olitos Dautartaitės, parodė meninę kompoziciją, skirtą tėvo Stanislavo atminimui.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis studentams kalbėjo apie tai, kas šiandien aktualu visiems, ypač jaunimui. Tai šių dienų blogio ir nuodėmės problema, gėrio ieškojimas priešiška pasaulyje, tikros artimo meilės puoselėjimas. „Nieko daugiau šiam pasauly ne-reikia, tik būti šventam“, – sakė vyskupas, cituodamas Šventojo Rašto žodžius. Studentus patraukė nuoširdus, patariantis ganytojo žodis, vaizdingi ir nuotaikingi palyginimai. „Pasaulis yra paprastas, tik mes jį darom sudėtingą. Iš tiesų svarbiausia yra mylėti šalia esantį“, – sakė Šiaulių ganytojas.

Susitikimo metu giedotos giesmės. Rimtas, susimąstyti verčiančias miniatūras keitė juokingi pasakojimai. Pusantros valandos trukęs susitikimas baigėsi bendra Viešpatį šlovinančia

giesme. Studentams ganytojas dovanuoja labiausiai jų branginamą turtą – knygas. Kartu su palaiminimu buvo perduotas ir aktualumo neprarandantis popiežiaus Jono Pauliaus II palinkėjimas jaunimui: būkite žemės druska ir pasaulio šviesa.

Meninio ugdymo ir tikybos specialybė Šiaulių universiteto Edukologijos fakultete atsirado prieš trejus metus. Studentai ruošiami tikybos mokytojais ir meninės veiklos vadovais. Šiuo metu čia mokosi apie trisdešimt pirmo – trečio kurso studentų. -ir-

Suskambo naujas varpas

Kovo 4-ąją – Alytaus šv. Kazimiero parapijos dangiškojo globėjo dieną – pirmą kartą bažnyčios bokšte suskambo varpas, kviesdamas tikinčiuosius švęsti Eucharistiją.

Šių maldos namų istorija neilga, bet savita tuo, kad paženklinta ryšio su įvairių konfesijų krikščionimis. Pirmoji šv. Kazimiero bažnyčia Alytuje pastatyta 1670 m., XIX a. buvo caro valdininkų uždaryta. Dabartiniai Lietuvos globėjo titulą turintys maldos namai Alytuje išaugo XIX a. pabaigoje ar XX a. pradžioje kaip carinės Rusijos karinės įgulos cerkvė. Vokietijos armijai I Pasaulinio karo metu užėmus Alytų, joje įkurta evangelikų liuteronų bažnyčia, skirta kariškiams. Vėliau, gretimais apsistojus Lietuvos kariuomenės kunigaikštienės Birutės antrajam ulonų pulkui, maldos namai tapo katalikų Šv. Kazimiero filijine bažnyčia. Apie 1941 m. čia vėl įrengta cerkvė, po karo paversta sandėliu, klubu. 1990 m. pastatas sugražintas katalikams, rekonstruotas ir atgavo maldos namų išvaizdą, kurią pokaryje buvo visiškai praradęs.

Ši bažnyčia Alytuje, anksčiau skirtingu laiku tarnavusi įvairių konfesijų krikščionims, dabar regi juos, besimokančius pagarbiai dalytis tais pačiais maldos namais: be katalikų, čia didžiųjų švenčių ar kitomis progomis susirenka melstis ir vietinių stačiatikių bendruomenė, kuriai patarnauja atvykstantis jų kunigas. Suskambęs varpas taip pat liudys ekumeniškų nuostatų įkvėptą krikščionių brolybę, nes jis Alytų pasiekė iš Vokietijos, tarpininkaujant Šakių evangelikų liuteronų parapijos klebonui kun. Virginijui Kelertui. Ant varpo pažymėti 1921 metai liudija, kad jis nedaug jaunesnis už pačią bažnyčią, o vokiečių kalba išlietas užrašas „Kantrūs sielvarčiai!“ („GEDULDIG IN TRÜBSALI“) taip

tro funkcija šiame muziejuje turėtų jungtis su dvasinio žadinimo bei ugdymo misija. Paveldas – ne vien apčiuopiamos, daiktiškos vertybės, bet ir dvasinė tradicija, kurią perėmėme iš tėvų. Jos puoselėjimui ir sutaikymui, suderinimui su šiuolaikiniu gyvenimu, su jaunosios kartos lūkesčiais galėtų pasitarnauti būsimoji muziejus“.

Pasak Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorės Birutės Kulnytės, Bažnyčios istorija, paveldas, Bažnyčios indėlis į Lietuvos valstybingumą ir tautinę savimonę yra fundamentalus. „Formuojant lietuvių tautinę sąmonę nuėitas ilgas kelias, – sakė ji. – Reikėjo įveikti visuomenės inertškumą, tautinį aklumą ir kurtumą. Katalikų Bažnyčia šiame kelyje visada buvo greta su kuriančiais Lietuvos valstybę ir kultūrą. Todėl šiandien Lietuvos nacionaliniame muziejuje ir atidaroma Bažnytinio paveldo muziejaus inauguracinė paroda. Lietuvos istorija ir Katalikų Bažnyčios Lietuvoje istorija – viena kitą papildančios dalys“.

-sm-

Gavėnios susikaupimas sielovados bendradarbiams Kaune

Kovo 7 d. Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre surengta tradicinė, šįkart gavėnios laikotarpiui skirta susikaupimo popietė, kurios metu bažnyntinių institucijų darbuotojai, sielovados bendradarbiai bei savanoriai klausėsi Kauno arkivyskupo augziliaro vyskupo dr. Jono Ivanausko paskaitos apie Atgailos sakramentą.

Priminęs gavėnios pradžioje išstartus Evangelijos žodžius: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija“, ganytojas atkreipė dėmesį, jog Geroji Naujiena apima ir atsivertimą, ir atgailą; kiekvienas žmogus po krikšto nusideda – kiekvienam reikia Atgailos sakramento malonės, radikalaus atsivertimo. Padarytu moraliniu blogiu žmogus griaua tiek savo paties gyvenimą, tiek Kūrėjo tvarką. „Dekalogas turėtų būti pastato pamatas, ant kurio žmogus galėtų rėsti savo būstą“, – sakė ganytojas.

Atkreipęs dėmesį, jog šiuolaikinis žmogus nebeatpažįsta teologinių sąvokų turinio, vysk. J. Ivanauskas aiškino nuodėmės, atgailos ir sąžinės sąvokas. Kalbėdami apie nuodėmę, dažniausiai suprantame ją kaip padarytą blogį; o iš tiesų svarbiausia tai, kad nuodėmė suardo žmogaus ryšį su Dievu – ryšį, remiantį pamatines žmogaus gyvenimo konstrukcijas. Atgailos sakramentas atkuria šį ryšį, tačiau, pasak ganytojo, atsiprašyti vien Dievo neužtenka – žmogus turi jausti pareigą atkurti ryšius ir žmogiškoje plotmėje. Pasak vyskupo, šiuolaikiniams žmogui sunku atgailauti, nes jis neteisingai supranta, kas jis yra ir koks yra jo gyvenimo tikslas, nesuvoja, kokia svarbi yra žemiškoji tikrovė, nes iš čia keliaujama į amžiną buvimą su Dievu. Vysk. J. Ivanauskas drąsino visus, kuriems šiuolaikinis gyvenimas atrodo kaip nuodėmės ir blogio pergalė. Pasak jo, blogis būtina visada pralaimi, nes Kristus jau yra nugalėjęs jį savo kančia ir mirtimi. Blogio dominavimas baigiasi Velykų slėpinio džiaugsmu. Į dažną dabarties žmonių klausimą, kodėl reikia išpažinti nuodėmes, vyskupas atsakė remdamasis Evangelijos pasakojimu apie sūnų palaidūną – šiame palyginime tarsi „įaustas“ Atgailos sakramentas. Tėvas atiduoda palikimo dalį sūnui, nors žino, kad šis vis tiek iššvaistys – taip ir Dievas davė žmogui laisvą valią, nes tik iš jos gali kilti meilės santykis.

Kalbėdamas apie sąžinę kaip Dievo balsą, įrašytą žmogaus prigimtyje, vysk. J. Ivanauskas pastebėjo, jog mūsų visuomenei būdingas moralinis reliatyvizmas – sąžinės sumišimas: moralu tai, kas yra moralu man. Toks požiūris labai pavojingas, nes trina ribą tarp gėrio ir blogio. Prelegentas priminė tėvų pareigą ugdyti vaikų sąžinę. Kai žmogus turi teisingą sąžinę, jis neabejoja

gėriu. Pasak ganytojo, pavojinga nuraminti ar užmigdyti savo sąžinę nuolat save pateisinant ir lyginant su kitais.

Susitikimo pabaigoje atsakydamas į susirinkusiųjų klausimus ganytojas kvietė rimtai ruoštis išpažinčiai skaitant Šventąjį Raštą, specialias maldas bei naudojantis sąžinės tyrimu maldynuose ir priminė, jog „nuodėmių išpažinimas yra atgaila už jas, bet ne atsiskaitymas“.

-dg-

Mirė mons. Petras Puzaras (1929–2006)

Vasario 28 d. mirė monsinjoras, Kauno Vytauto Didžiojo ir Klaipėdos universitetų profesorius, habilituotas teologijos daktaras Petras Puzaras. Mons. P. Puzaras gimė 1929 m. liepos 27 d. Jačionių kaime, Pabaisko parapijoje, Kauno arkivyskupijoje. 1936–1940 m. mokėsi Bakšionių pradžios mokykloje, 1940–1941 m. – Pabaisko pradžios mokykloje, 1942–1948 m. – Ukmergės gimnazijoje, 1948–1953 m. studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje.

1952 m. rugsėjo 21 d. vyskupo Kazimiero Paltaroko Kauno arkikatedroje išventintas kunigu. 1953–1956 m. vikaravo Telšių katedroje, 1956–1957 m. – Tauragėje. 1957–1962 m. – Viešvilės ir Vilkyškių klebonas, 1962–1975 m. – Skuodo klebonas ir dekanas. Klebonaudamas Skuode, neakivaizdžiai studijavo Teologijos fakultete prie Kauno kunigų seminarijos ir 1969 m. įgijo teologijos licenciato laipsnį. 1973–1981 m. ėjo Akmenės klebono ir Mažeikių vicedekano pareigas. Dirbdamas Akmenėje, parašė daktarinę disertaciją „Vyskupo Motiejaus Valančiaus pastoracinė veikla“, kurią 1974 m. sėkmingai apgynė Kauno kunigų seminarijoje, Teologijos fakulteto mokslinėje taryboje. Jam buvo suteiktas teologijos daktaro laipsnis, kuris Lietuvos mokslo tarybos nostrifikuotas kaip habilituoto teologijos daktaro laipsnis. 1981 m. paskirtas Tauragės klebonu ir dekanu. 1993 m. jam suteiktas monsinjoro titulas. 1996–2005 m. ėjo Šv. Antano religijos studijų instituto Kretingoje prie Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto direktoriaus pareigas. Nuo 2004 m. vasaros mons. P. Puzaras gyveno Šventosios parapijoje, kur nuoširdžiai talkino Šventosios klebonui pastoraciniame darbe.

Nuo 1974 m. ėjo Telšių vyskupijos tribunolo teisėjo pareigas, buvo ilgametis Telšių vyskupijos kunigų tarybos ir Konsultorių kolegijos narys. Ypač daug prisidėjo prie tikybos mokytojų Telšių vyskupijai rengimo – ne tik kaip Šv. Antano instituto direktorius, bet ir kaip katechetikos kursų vadovas. Nuo Telšių kunigų seminarijos atkūrimo dėstė seminarijoje moralinę teologiją.

Mons. P. Puzaro laidotuvių šv. Mišias kovo 2 d. koncelebravo Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, dalyvavo 83 kunigai, 4 diakonai, Telšių kunigų seminarijos dėstytojai ir auklėtiniai. Pamokslą per šv. Mišias pasakė Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Po šv. Mišių kalbėjo vyskupas J. Ivanauskas, buvęs velionio mokslo draugas kun. Pranas Vaičekonis, prie kapo duobės žodį tarė VDU prorektorius Povilas Zakarevičius. Mons. Petras Puzaras palaidotas prie Šventosios parapijos bažnyčios sienos.

-T-

Nuoširdžiai sveikiname Kaišiadorių vyskupą
Juozapą Matulaitį 70 metų jubiliejaus proga.

pat primins ne tik šių maldos namų skaudžią istoriją bei tikinčiųjų patirtus skausmus, bet ir kvies būti ištvermingiems kelyje į vienybę, pagrįstą tiesa ir meile. Prasminga, kad šiam iš Vokietijos atkeliavusiam varpui pagal katalikišką tradiciją buvo suteiktas „Šv. Benedikto“ vardas, primenantis ir iš Vokietijos kilusį dabartinį popiežių Benediktą XVI, kuris jau pirmose šv. Mišiose po išrinkimo pabrėžė įsipareigojimą skatinti ekumenizmą, negailėdamas jėgų, siekti visiškos krikščionių vienybės atkūrimo, o savo pirmąją encikliką „Deus caritas est“ skyrė giliam krikščioniškosios meilės apmąstymui.

Vasario 26 d. su Alytaus šv. Kazimiero parapijos bendruomene meldėsi Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, palaiminęs varpo kelionę į bažnyčios bokštą.

-apn-

Valančiųjų šventė

Vasario 24 d. Marijampolės savivaldybės valančiųjai tradiciškai šventė vysk. Motiejaus Valančiaus (1801–1875) gimtadienį. Šia proga Marijampolės bazilikoje Mišias koncelebravo vysk. Rimantas Norvila, vysk. Juozas Žemaitis MIC ir Vilkaviškio vyskupijos vysk. Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio kapelionas kun. Antanas Mickevičius, kuris pasakė pamokslą, drašindamas jaunimą rinktis blaivų gyvenimo būdą. Pamaldų metu valančiųjų gretas papildė 40 moksleivių, pasiryžusių savo jaunystės nenuodėti alkoholiu ir narkotikais, nerūkyti. Vėliau šventė tęsta Marijampolės apskrities Vaikų globos namų aktų salėje. Čia valančiųjai pristatė vysk. Motiejaus Valančiaus gyvenimo momentus, parodė atmintį ir išprusimą, stengdamiesi atpažinti pateiktas ištraukas iš šio ganytojo kūrinių. Skambėjo jaunimo dainos apie Lietuvą, laisvę ir vaikystę. Suaugę valančinkai dainavo apie vysk. Motiejų Valančių pagal marijampolietčio Jeronimo Šalčiūno eiles. Visi kartu prisiminė vaizdus iš įvairių praeitais metais vykusių Vilkaviškio vyskupijos valančiųjų renginių: viešnagės vysk. Motiejaus Valančiaus gimtinėje, Nasrėnų kaime (Kretingos r.), sąskrydžio Kačerginėje (Kauno r.), žygio į pal. Jurgio Matulaičio tėviškę Lūginės kaime (Marijampolės r.).

-apn-

Keliais žodžiais

Alvitas. Kovo 5 d. Alvito parapijoje (Vilkaviškio vyskupija) buvo švenčiami šv. Kazimiero atleidai ir vyko Eucharisti-

jos diena. Į Švč. Sakrameto adoraciją įsitraukė ne tik bažnytinių organizacijų – *Caritas*, Marijos legiono nariai, bažnyčios choristai, bet ir Alvito pagrindinės mokyklos mokiniai ir mokytojai, Alvito, Čyčkų, Patunkiškių kaimų bendruomenių atstovai. Atnašų procesijoje gėlių puokštę šv. Kazimierui nešė *Caritas* darbuotojai, parapijos šv. Kazimiero vaikų globos namų auklėtiniai atnašavo pačių iškeptą pyragą. Po šv. Mišių pusvalandžio mąstymą vedė parapijos svečias kun. dr. Algirdas Petras Kanapka. Po to parapijos namuose visus suvienijo agapė. -bn-

Vilkaviškis. Kovo 5 d. Vilkaviškio parapijos salėje po sumos šv. Mišių buvo surengtas religinės literatūros skaitovų konkurso „*Verba mea auribus percipe, Domine*“ laureatų koncertas. Eilėraščius ir prozos kūrinius skaitė aštuoniolika rajono mokyklų moksleivių, pradedant pirmokais, baigiant dvyliktoiais. Moksleiviams ir juos ruošusiems mokytojams kunigas Nerijus Žvirblys įteikė dekanato padėkos raštus ir po knygelę. Šis skaitovų konkursas – tradicinis renginys Vilkaviškio dekanate, prieš keletą metų pradėtas prelado Vytauto Gustaičio iniciatyva. Jis yra ir šio renginio vertinimo komisijos pirmininkas. Pirmajame konkurso etape, kuris vyko sausio viduryje gražioje naujos Kybartų pagrindinės mokyklos salėje, gražiausiais poezijos ir prozos žodžiais Viešpatį šlovino beveik 60 jaunųjų skaitovų. Juos parengė daugiausia tikybos bei lietuvių kalbos mokytojai. Kai kurie vaikai pasiruošė patys, kai kurie netgi skaitė savo sukurtą poeziją. -bn-

Vilnius. Pal. Jurgio Matulaičio parapijoje jau ketvirtą kartą vyksta ALFA kursas, kuris šių laikų žmogui priimtiniu būdu siūlo susipažinti su krikščionybe. Į kursą renkasi ne tik pradedantieji tikėjimo kelią, bet ir norintys pagilinti žinias ar atnaujinti tikėjimą. Kursą sudaro 10 susitikimų, per kuriuos supažindinama su krikščioniškojo tikėjimo pagrindais: kas yra Jėzus, kodėl Jėzus mirė, kodėl ir kaip skaityti Bibliją, kodėl ir kaip melstis, kaip Dievas mus veda, kas yra Šventoji Dvasia ir kt. Po mokymo dalies žmonės buriasi į mažas nuolatinės grupes, kuriose gali diskutuoti, dalytis, klausti, melstis. Vieną kursą savaitgalį išvyksta į rekolekcijas. Vienas iš keturių kursų buvo adaptuotas jaunimui. Į jį įsitraukė ir Sutvirtinimo sakramentui besirengiantys jaunuoliai. Kursus parapijoje inicijavo ir veda Marijos Dangun Ėmimo kongregacijos seserys, kurioms talkina parapijiečiai. -jl-

DIEVAS YRA MEILĖ

IV gavėnios sekmadienis (B)

1 Kr 36, 14–17. 19–23; Ef 2, 4–10; Jn 3, 14–21

Žodžius, kuriuos ką tik girdėjome, užrašė apaštalas Jonas – mylimais Jėzaus mokinys. Jis vienintelis užrašė šį brangų paties Dievo Sūnaus liudijimą: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet, kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“. Niekur kitur taip ryškiai neatsiskleidžia Jėzaus įsikūnijimo esmė ir prasmė kaip šiuose žodžiuose. Tai yra visos Evangelijos santrauka. Šiandien drauge su Nikodemu apmąstykite šiuos dieviškus žodžius, bylojančius, koks artimas mums yra Dievas. Dievas pamilo pasaulį! Prie šio sakinio sustokime. Kas yra Dievas, kas yra pasaulis?

Karalius Dovydas, susimąstęs apie Dievo didybę, visus kviečia Dievui nusilenkti ir atiduoti jam deramą šlovę: „Šlovinkit Viešpatį, saule ir mėnuli, šlovinkite jį, visos mirksinčios žvaigždės! Šlovinkite jį jūs, dangaus aukštybės, ir jūs, vandenys iš dangaus skliauto!“ (Ps 148). Šv. Tomas Akvinitis, mąstydamas apie Dievą, teigia, kad Dievas – viso ko Kūrėjas turi visus tobulumus, kurie tik gali būti pasaulyje. Jis yra grožis ir tiesa, galia ir gerumas, teisingumas ir meilė. Jis yra amžinas, nekintantis, visur esantis. Visi šie Dievo tobulumai neturi jokių apribojimų. Tad šis didysis, neapripiamasis, amžinasis ir galingasis Dievas pamilo pasaulį. Kalbėdamas apie pasaulį, Kristus pirmiausia turi mintyje žmogų – žemės valdovą. Toji Dievo meilė nėra abstrakti: jis myli ne tik tai žmoniją kaip tokią, bet kiekvieną konkretų žmogų. Jis myli ir tave, mielasis klausytojau! Jis taip tave myli, tartum tu būtum vienintelis visoje žemėje. Kaip dieviškosios meilės įrodymą Jėzus mums primena Kryžių. Skaičių knygoje pasakojama, kaip žydams murmant prieš Dievą tauta buvo nubausta nuodingų žalčių antplūdžiu. Daug izraelitų nuo jų įgėlimų mirė. Tuomet Mozė, Viešpaties pamokytas, padirbdino varinį žaltį ir iškėlė jį ant stulpo. Žalčių sužeisti žmonės žvelgė į pakeltą varinį žaltį ir liko gyvi (plg. Sk 21, 5–9). Pats Kristus šiandien šį iškeltą žaltį aiškina kaip nukryžiuotojo Dievo Sūnaus simbolį: „Kaip Mozė dykumoje iškėlė žaltį, taip turi būti iškeltas ir Žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kuris jį tiki, turėtų amžinąjį gyvenimą“.

Kryžiuje, kaip niekur kitur, matome Dievo meilę pasauliui. Šiandien atgailvink pasitikėjimą Dievu, kuris, tave gelbėdamas, atsiuntė savo Sūnų. Pasitikėk ne tik tuomet, kai širdyje ramu, kai lengva melstis, mylėti Dievą ir pasaulį, bet ir tada, kai pagundos pasirodo per didelės, kai išpažinęs nuodėmes vėl suklumpi. Remdamasis Viešpaties žodžiais patikėk, kad ir koks silpnas būtum, Dievas tave myli. Galbūt kaip tik tuomet, kai tau atrodytų, kad blogis tavo širdyje ima viršų, pajusi ištiestą mylinčią Dievo ranką ir, jo padaršintas, vėl atkursi savo širdyje Dievo šventyklą. Paskutinės vakarienos metu Jėzus kalbėjo: „Jau nebevadinau jūsų tarnais, nes tarnas nežino, ką veikia jo šeimininkas. Jus aš draugais vadinau, nes jums viską paskelbiau, ką buvau iš savo Tėvo girdėjęs“ (Jn 15, 15). Šiandien sakyk su šv. Pauliumi: „Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?! Jeigu jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė jį už mus visus, – tai kaipgi jis ir visko nedovanotų kartu su juo?! Kas bekaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! Tai kas pasmerks?“ (Rom 8, 31–34). Kaip gera girdėti tiek daug vilties teikiančius žodžius. Bet ar nėra čia pavojaus, kad Dievo gerumą palaikysime jo silpnumu? Šventasis Raštas kalba ne tiktai apie paklydusią avelę, kurią ganytojas suranda ir gražina į ganyklą, bet ir apie ožius, kurie atskiriami nuo avių, kad amžiams būtų atmesti. Kas gi teisus? Ar tas, kuris kalba apie Dievo gailestingumą, ar tas, kuris grasina teismu?

Prisiminkime sūnaus palaidūno palyginimą. Mylimasis sūnus, trokšdamas laisvės, išsireikalauja visą savo dalį ir palieka savo tėvą. Palaidai gyvendamas, jis išėikvoja savo lobį. „Kai viską išleido, toje šalyje kilo baisus badas, ir jis pradėjo stokoti. Tada nuėjo pas vieną šalies gyventoją ir stoji jam tarnauti. Tasai jį pasiuntė į laukus kiaulių ganyti. Jis geidė prikimšti pilvą bent ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės, tačiau nė to jam neduodavo“ (Lk 15, 14–16). Jam iškyla lemiamas klausimas: ar likti prie kiaulių, ar grįžti pas tėvą. Nuo to dabar priklauso sūnaus tolesnis likimas. Kaip dažnai žmogus, atmetęs Dievą, nuklysta į šunkelius. O kad tokiu metu jis prisimintų savo Tėvą, kuris atidavė viengimį Sūnų. Ko reikia, kad Tėvas dovanotų? Sūnus palaidūnas, apsvartęs savo gyvenimą, nutarė: „Kelsiuos, eisiu pas tėvą...“ Koks nuostabus tas Tėvas, ne tiktai mylįs savo vaikus, bet ir gerbiąs jų laisvę. Jaunesnysis troško laisvės, ir tėvas, nors su skaudama širdimi, jį išleido. Bet pasvarstykime, ar tėvas ir sūnus susitaikytų, jeigu sūnus nebūtų sugrįžęs?! Ar būtų galėjęs tėvas sūnų apkabinti, priglausti prie krūtinės, jeigu sūnus būtų likęs prie kiaulių?! Ar būtų tėvas iškėlęs puotą, suradęs sūnui puošnius drabužius, užmovęs žiedą, jeigu sūnus nebūtų sau pasakęs: „Kelsiuos, eisiu pas tėvą“? Gavėnia yra pats tinkamiausias metas grįžti pas Tėvą. Tegu ši gavėnia, atliktos rekolekcijos, velykinė Komunija, uolus dalyvavimas Mišių aukoje atgaivina mūsų dvasią, kad per Velykas džiaugtumės ir bundančiu pavasariu, ir savo sielos prisikėlimu.

KRYŽIAUS GALIA

V gavėnios sekmadienis

Jer 31, 31–34; Žyd 5, 7–9; Jn 12, 20–33

Skaitydami Evangeliją vienur kitur randame tokius Jėzaus žodžius: „Mano valanda dar neatėjo“. Šiandien ką tik nuskambėjo kitokie jo žodžiai: „Atėjo valanda“. Tai valanda, kai žmogaus Sūnus įvykdys tai, ką jam nuo amžių yra skyręs dangiškasis Tėvas. Tam įvykiui buvo rengiama išrinktoji tauta, apie tai kalbėjo pranašai. Ši valanda yra lemtinga visam pasauliui. Pasak Kristaus: „Dabar teisiamas šis pasaulis. Dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas laukan“. Paskutiniai šio sekmadienio Evangelijos žodžiai mūsų širdžiai itin brangūs: „Kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie savęs“. Jūs tegalėjo pasakyti tik tas, kuris yra Alfa ir Omega – pradžia ir pabaiga, kuris savo žvilgsniu jau mato nesuskaičiuojamas žmonių minias, suklypusias prieš šventą Kryžių. Jis mato visus atgailojančius, kuriuos šventasis Kryžius patraukė prie Dievo. Jis mato visus kukliai laukiančius prie klausyklių, trokštančius vėl grįžti pas savo Tėvą. Viduramžiais kai kuriuose kraštuose buvo paprotys parodyti žmogžudžiui jo nusikaltimo auką. Žudikui parodydavo jo nužudyto žmogaus lavoną. Atsitikdavo, kad žudikas, pamatęs savo auką, imdavo gailėtis dėl savo kalčių. Toks žudiko susitikimas su savo auka buvo vadinama *akistata*. Šiandien mes visi esame akistatoje su savo auka – su nukryžiuotuoju Jėzumi Kristumi. Tiesa, šiandien kryžiai pridengti gedulo ženklų, bet mes gerai žinome, ką slepia tas gedulo šydas. Už jo – nukankintas Jėzaus kūnas, kuris pasak pranašo: „Buvo sužalotas dėl mūsų nusižengimų, ant jo krito kirčiai už mūsų kaltes. Bausmė ant jo krito mūsų išganymui, mes buvome išgydyti jo žaizdomis“ (Iz 53, 5). Ant kryžiaus Viešpats apnuogintas. Jo galva vainikuota erškėčių vainiku. Kokias mūsų nuodėmes atperka erškėčių vainiku papuošta Kristaus galva? Pirmiausia prisiminkime savo puikybę. Tarp didžiųjų nuodėmių ji įvardyta kaip pirmoji. Viešpatie, ar ne per gausiai apdovanojai žmogų? Ar ne tavo dovanos pažadino pirmųjų tėvų troškimą susilyginti su tavimi? Žmonijos istorijoje matome nuolatinį žmonių troškimą viešpatauti, vadovauti, pavergti, kitus nustelbti ir pažeminti. Net šventose tarnybose puikybė kelia savo galvą ir trukdo prisiminti, kad tu, Viešpatie, savo mokiniams plovei kojas. Aš matau, Viešpatie, tave apnuogintą. Bet ar tik budeliai plėšė tavo drabužius? Ar ne dabar atperkamas visoks apsinuoginimas, neskaistumas, nekuklumas?

Tavo rankos prikaltos. Ar ne dabar atperkamas visas blogis, kurį darėme savo rankomis? Kiek jos grobė, žalojo, naikino, piktino? Tavo pervertose rankose nieko nėra, jos viską išdalijo iki paskutinio kraujo lašo. Kojos, kurios tave nešiojo Palestinos keliais ir takeliais, – prikaltos. Jos nešė gerąją naujieną, ėjo ežero bangomis, jas ašaromis nuplovė atgailaujanti nusidėjėlė, o dabar jos prikaltos. Šiandien visi privalome pamąstyti apie savo žingsnius – gerus ir blogus. Kur mus nešiojo mūsų kojos? Ar tik ten, kur laukė pareigos? O gal ten, kur žūsta ir laidojamos dorybės? Kareivio ietis pervėrė Jėzaus šoną, ir paskutiniai kraujo lašai susigėrė į žemę. Nustoji plakusi tiek daug mylėjusi širdis. Viešpatie, šiandien aš matau tave prikaltą prie kryžiaus, bet nematau Tavo šventos širdies, kuri budelio ieties smūgiu buvo perverta; tačiau tvirtai tikiu, kad toji pilna meilės širdis visuomet yra pasirengusi mane priimti, už mane permaldauti ir mane apsaugoti. O dieviškasis mano Gelbėtoju, mano nuodėmių auka, miręs žmonių išganymui! Štai prieš tave vienas iš tavo kankintojų! Puolu prie tavo kojų apverčdamas savo nuodėmes ir meldžiu su gyvu tikėjimu ir tvirta meile: neleisk, kad tavo kraujas būtų veltui už mane išlietas. Neleisk, kad mane pralenktų bedieviai ir nusidėjėliai.

Paklauskime vieno atgailautojo istorijos. Tai pasakojimas apie turtingų Florencijos aristokratų Gvalbertų šeimos sūnų – jaunuolį Joną. Šeimoje buvo dar vienas sūnus – Hugonas. Šioje darnioje šeimoje įvyko didelė nelaimė. Vienas nedoras žmogus nužudė Jono brolių Hugoną. Jono tėvas savo kitą sūnų prisaikdino įvykdyti garbės kerštą.

Jonas tėvo įpareigojimą priėmė kaip šventą prievolę. Jis jau neblogoi valdė ginklą, bet dabar treniruojasi kautis dar intensyviau, kad susitikęs brolio žudiką galėtų jį tvirta ranka pribaugti. Likimas Jonui buvo palankus. Grįždamas iš vienos savo kelionės į Florenciją, siauroje gatvelėje sutiko ieškomą žmogų. Buvo Didysis penktadienis. Bažnyčiose vyko Kryžiaus pagerbimo pamaldos. Tik Jonui dabar tai nerūpėjo. Atpažinęs savo šeimos skriaudiką, Jonas kardu užsimoja mirtinam smūgiui. Žmogžudys puolė jam į kojas ir malda: „Kenčiančio Jėzaus vardan pasigailėk manęs“. Valandėlę abu tarsi sustingo. Paskui Jonas ištiesė brolio žudikui ranką sakydamas: „Ko prašai Jėzaus vardu, aš negaliu atsakyti. Atleidžiu tau, kaip Jėzus atleido savo priešams“. Grįždamas į namus, Jonas užėjo į bažnyčią. Ilgai žiūrėjo į kryžių ir matė, kad Viešpats jam nulenkė galvą. Toji diena buvo jo gyvenime lemtinga. Netrukus jis tapo garsiu vienuoliu, savo žodžiais ir gyvenimo pavyzdžiu daugeliui žmonių gražinusiu tikėjimą. Bažnyčia paskelbė jį šventuoju.

Apie šventą kryžių reikėtų kalbėti labai daug. Šiandien tvirtai įsisąmoninkime du dalykus. Pirma – Kristaus kryžius mums iškalbingai byloja, kad nuodėmė nėra nevertas mūsų dėmesio mažmožis. Žvelgdamas į Kryžių, prisimink, kad šios iš-tarmės pareikalavo nuodėmė. Nuo šiol kiekviena nuodėmė yra Kryžiaus paniekimas. Antra – tas pats Kryžius yra mūsų viltis. Apie garsų-jį Švedijos rašytoją A. Strindbergą pasakojama, kad jis, jausdamas artėjančią mirtį, susirūpino dėl savo nerūpestingai prabėgusio gyvenimo. Jį apėmė baimė ir jis vis dažniau mąstė apie Kristaus kančią. Prieš pat mirtį rašytojas silpnu balsu prašė savo artimuosius, kad ant jo karsto būtų pritvirtintas kryžius su užrašu: „*Ave, crux, spes unica!*“ (Būk pasveikintas, kryžiau, vienintele viltie!) Šiandien, Kančios sekmadienį, įrašykime šiuos žodžius į savo širdį.

Parengė V. S.

Raniero Cantalamessa apie pasninkavimą

2006 m. aštuntojo sekmadienio Evangelijos skaitinio komentaras

Jono mokiniai ir fariziejai pasninkavo. Žmonės atėję klausė Jėzų: „Kodėl Jono mokiniai ir fariziejų mokiniai pasninkauja, o tavieji ne?“ Jėzus atsakė: „Argi gali vestuvių svečiai pasninkauti, kol su jais yra jaunikis? Kol jie turi su savimi jaunikį, jie negali pasninkauti. Bet ateis dienos, kai jaunikis bus iš jų atimtas, ir tada, tą dieną, jie pasninkaus (Mk 2, 18–22).

Jėzus savo ištara neatsiriboja nuo pasninkavimo praktikos, bet ją atnaujina – jos raiškos formas, laiką ir turinį. Pasninkas mūsų laikais tapo daugiareikšmis dalykas. Senovėje žinotas tiktai religinis pasninkas, tuo tarpu šiandien egzistuoja politinis ir socialinis pasninkas (bado streikai!), patologinis pasninkas (liesėjimo manija), estetinis pasninkas (kūno linijoms išlaikyti). Bet daugiausia yra su vargu susijusio pasninko: milijonai žmonių neturi to, kas minimaliai būtina pragyvenimui, ir priversti mirti iš bado.

Šios pasninko rūšys nė kiek nesusijusios su religiniais bei asketiniais sumetimais. Pavyzdžiui, estetinio pasninko atveju iš godumo ydos kartais (ne visada) „išsilaisvinama“ tam, kad būtų galima praktikuoti kitą didelę ydą – puikybės arba tuštybės ydą.

Todėl svarbu suprasti autentišką Biblijos mokymą apie pasninką. Biblijoje ten, kur kalbama apie pasninką, aptinkame „taip, tačiau“ laikyseną, pritarimo ir kritinio santūrumo laikyseną. Pats pasninkas yra geras ir siūlytinas bei leidžia atgaivinti kelias pamatines religines laikysenas: pagarbą Dievui, savo nuodėmių pripažinimą, priešinimąsi kūno geismams, rūpinimąsi vargšais bei solidarizavimąsi su jais. Su pasninku gali nutikti taip, kas ir su visais žmogiškaisiais dalykais: jis gali pavirsti „kūno arogantiškumu“. Norint tai suprasti, pakanka prisiminti fariziejaus šventykoje tariamus žodžius: „Aš pasninkauju du kartus per savaitę“ (Lk 18, 12).

Jei Jėzus šiandien kalbėtų savo mokiniams, – kas jam būtų svarbiau? „Taip“ ar „tačiau“? Šiandien esame labai imlūs viskam, kas susiję su „tačiau“, imlūs kritinėms išlygoms. Suvokiame, kaip svarbu ir būtina dalytis duona su badaujančiais bei apginti nuogus, ir gėdinamės kalbėti apie „pasninką“, kai didžiausia auka mums būtų gyventi vandeniui ir duonai, kurie milijonams žmonių reiškia nepaprastą prabangą, pirmiausia galvoje turint šviežią duoną ir švarų vandenį.

Turime išžiūrėti argumentus „taip“ naudai. Evangelijos klausimas mūsų dienomis galėtų skambėti kitaip, būtent taip: „Kodėl Budos ir Mahometo mokiniai pasninkauja, o tavieji ne?“ (Gera žinoma, kaip rimtai musulmonai laikosi savo Ramadano.) Gyvename kultūroje, paženklintoje materializmo bei kraštutinės vartojimo manijos. Pasninkavimas mums padeda nepavirsti grynais „vartotojais“, padeda igyti brangų „Šventosios Dvasios vaisių“. Tai – savitvarda, rengimasis susitikimui su Dievu, kuris yra Dvasia, bei didesnis atsivėrimas vargšų vargams.

Turime neužmiršti, jog yra alternatyvų tradiciniam pasninkui bei susilaikymui. Galime atsisakyti tabako, alkoholio, stiprių alkoholinių gėrimų (tai naudinga ne tik sielai, bet ir kūnui). Galime būti santūresni prievartą ar seksą aukštinančių vaizdų, kasdien pasitaikančių televizijoje, renginiuose, žurnaluose ir internete, atžvilgiu. Tokius šiuolaikinius „demonus“ irgi įmanoma įveikti tik „pasninku ir malda“.

Kun. doc. dr. Arvydas Ramonas

Nacionalinis delegatas universitetinei sielovadai
Klaipėdos universitetas

Universitetinė sielovada

(*Tęsinys. Pradžia 4 numeryje*)

Kokie yra universitetinės kultūros prioritetai šiandienėje Europoje? Atsakant į šį klausimą būtina išvardyti šiuos požymius:

– Kuriant bendrą akademinę erdvę, skirtingų valstybių, kultūrų, kalbų, mentalitetų, politinių ir religinių įsitikinimų žmonių gebėjimas būti kartu.

– Dabartinė Europa yra postideologinė, tad iš naujo bandoma surasti atsakymus į amžinuosius transcendentinius klausimus apie Dievą, pasaulį ir žmogų, apie amžinąsias vertybes bei gyvenimo prasmę.

– Pastarieji du klausimai šiandien yra sprendžiami per daug fragmentiškai, nepakankamai.

Kur slypi akademinės sielovados esmė? Krikščionybė dabarties situacijoje yra pajėgi įsiklausyti ir išgirsti fragmentiškumą ir žino atsakymus į šiuos iššūkius. Krikščionybė nebijo jokios kultūros. Galima kelti retorinį klausimą: kas nutiktų, jei staiga suvoktume, kad naujoji Europa nebeturi krikščioniškų ištakų? Jeigu ir būtų suprasta, kad „Dievas mirė“, kaip skelbė F. Nietzsche, reiktų skelbti Kristų iš naujo. Negana to, šiandien, XXI amžiuje, nekeliamas klausimas, ar Dievas mirė, bet vis labiau suvokiama, kad ne Dievas, o žmogus be Jo mirė. Norint autentiškai iš naujo „surasti“ žmogų, būtina vėl surasti Dievą. Tik Viešpaties perspektyvoje yra tinkamai įvertinamas tiek pats asmuo, tiek jo likimas. Kristus kviečia žmogų išeiti iš paslapties ir atpažinti save Dievuje. Paslaptis neneigia racionalumo, priešingai – iškelia jį į dar didesnes aukštumas.

Kuriant bendrą europinę universitetinę erdvę, dažnai išskyla tiesos ir meilės santykio problema: ar turime sakyti tiesą apie pasaulį ir žmogų, ar verčiau mylėti? Bet kokiomis priemonėmis ginti savo identitetą, savas tiesas ar kalbėtis, dialoguoti, sėsti prie apskritojo stalo? Ir čia krikščionybė skelbia, kad tiesa sutampa su meile, identitetas yra svarbu, tačiau jis neturi būti priešingas dialogui. Taigi kuriant bendrą europinę universitetinę erdvę, ryškėja ir akademinės sielovados gairės:

– Universitetinė sielovada, dabar skelbianti Evangeliją, yra ant „naujos bangos“. Kiekvienas universitetas privalėtų turėti koplyčią kaip Evangelijos tiesos „inervacijos“ centrą.

– Evangelija yra skirta visiems, nepaisant anksčiau minėtų valstybinių, kultūrinių, politinių ar kalbinių skirtumų ir įsitikinimų. Universitetinė sielovada neturi likti izoliuota nuo vietinės Bažnyčios realijų – vyskupijos ir parapijos, nes kitaip liktų izoliuota ir nepajėgi perteikti visuotinės Katalikų Bažnyčios mokymo.

– Turi būti pabrėžiamas ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas. (Pavyzdžiui, po Rugsėjo 11-osios visas pasaulis buvo nustebęs ir klausė, kas yra islamas? O ir pastarųjų dienų įvykiai dėl Mahometo karikatūrų sukėlė didelę musulmonų pasaulio kritikos bangą.) Taigi ramus, akademiškas dialogas įmanomiausias būtent universitetinėje terpėje. Universiteto ir Bažnyčios bendradarbiavimas turi būti ekumeninis: tarp katalikų, ortodoksų ir protestantų. Krikščionys turi surasti bendrą kalbą ne tik su tikinčiais, bet ir su laisvamaniais.

– Universitetinė sielovada sudaro kultūros evangelizacijos ir pastoracijos esminę dalį, kurios tikslas yra bendras Bažnyčios įnašas į žmonių išprusimą, jų kultūros kėlimą, pradedant nuo paprasčiausių kasdienių dalykų. Bažnyčiai rūpi ugdyti ne tik labai apsišvietusias, bet ir mąstančias asmenybes. Studentas turėtų išmokti universitete kritiškai mąstyti pats, nebūti „sugeriamąja kempine“, gyvenime siurbiančia į save viską, ką siūlo *mass media*.

– Universitetinė pastoracija, plačiau kalbant – kultūros pastoracija, leidžia įžvelgti, kad visų mūsų bendras pašaukimas naujojoje Europos Sąjungoje yra ne tautinis, politinis ar ekonominis, o visų pirma kultūrinis.

– Universitetinės sielovados prioritetai turėtų būti ne tik studentai, bet ir dėstytojai, nes jie yra tikrieji universitetų „gyventojai“ – studentai ateina ir išeina, o dėstytojai pasilieka. Pastovus dėstytojų kontingentas universitetinėse struktūrose leidžia daryti prielaidas apie „nuolatinę universitetinę sielovadą“. Tad prie evangelizacijos darbo vaisingai gali prisidėti ir tikintys docentai bei profesoriai. Būtent jie turėtų formuoti tikrus profesionalus, tyrinėtojus, kultūros žmones, socialinio, kultūrinio, politinio ir ekonominio gyvenimo būsimus vedlius.

– Rūpintis studentų sielovada bei jų krikščionišku išprusimu yra gyvybiškai aktualu pačiai Bažnyčiai, nes daugelis studentų baigę universitetus visuomenėje užima vadovaujančius postus, tokiu būdu Bažnyčia pasiekia paprastai „nepasiekiamas“ žmones.

– Dažnai universitetuose subręsta pašaukimas į kunigystę ar vienuolystę, o tai irgi svarbu krikščionybės sklaidai.

– Vietinėse Bažnyčiose vyskupai turėtų atkreipti dėmesį į akademinės sielovados gradaciją, t. y. turi būti skiriama mokyklinė ir universitetinė sielovada. Jeigu

šioje srityje yra tęstinumas, įstojusiems į universitetus moksleiviams lengviau plėtoti įgytas religijos žinias ir patirtį jau aukštesnėje pakopoje. Jeigu bus tęstinumas tarp mokyklos ir universiteto kapelionų darbo, tai ir pati akademinė sielovada išvengs fragmentiškumo, bus logiškesnė ir organiškesnė. Būtina ieškoti atsakymo, ką gali universitetinė sielovada pasiūlyti normaliai ordinarinei sielovadai, kokios galimos abipusės pasidalijimo patirtimi galimybės. Tikėtina, kad universitetai, prabylantys į žmogų iš mokslo perspektyvų, padės pakrikštytajam vėl iš naujo surasti Kristų. Tokiu būdu universitetas gali tapti atsivertimo vieta ar netgi įkrikščioninimo / įvesdinimo sakramentų (Krikšto, Eucharistijos ir Sutvirtinimo) suteikimo galimybe.

Šiandien universitetų ir Bažnyčios santykiuose būtina įžvelgti tiek Kristaus Nukryžiuotojo figūrą, kaip ženklą, kad praeityje būta nesusipratimų ir dramatiškų momentų, tiek Kristaus Prisikėlusiojo veidą, kad su viltimi žvelgtume į prieš mūsų akis besiskleidžiančią naują realybę. Tokia sielovada turėtų būti ir misionieriško pobūdžio. Būti krikščionimi ir tikinčiu Lietuvoje, Rumunijoje ar Bulgarijoje nėra tas pats, kas Portugalijoje, Ispanijoje ar Italijoje. Bažnyčiai Rytų Europoje yra aktualu išeiti iš katakombų, iš naujo formuoti religijos ir kultūros, tikėjimo ir proto santykį. Sovietizacijos melas sukėlė neigiamų padarinių tų kraštų žmonių sąmonėje.

Popiežius Jonas Paulius II jau minėtame apaštališkajame paraginime *Ecclesia in Europa* pabrėžia: „Europai reikia religinio matmens. Kad būtų tokia „nauja“, koks yra Apreiškimo knygoje minimas „naujasis miestas“ (plg. 21, 2), ji turi atsiverti Dievo veikimui. Viltis pastatydinti teisingesnį ir žmogaus vertesnę pasaulį neatseitina nuo suvokimo, kad žmogaus pastangos, jei jų nelydės dieviškoji parama, bus bergždžios, nes „jei Viešpats nestato namų, veltui triūsia tie, kurie juos stato“ (Ps 127, 1)“ (116).

Akademinės pastoracijos ugdymo uždaviniai

Akademinės sielovados pagrindinis uždavinys lieka evangelizacija, tačiau ši evangelizacija yra specifinė, nes ji skirta intelektualams, kurie, anot F. Schullerio, jaučia poreikį pažinti Jėzų Kristų kitoje šviesoje, nesitenkina vaikystėje įgytomis žiniomis. Visi kiti uždaviniai pasitarnauja tik dar didesniai humanizmo atėjimui į universitetinę aplinką. Akademinės sielovados ugdymo uždaviniai šiandienos universitetuose yra šie:

– Asmeniniu pavyzdžiu liudyti prisikėlusį Kristų, kad studentai taptų „visuomenės statydintojais“ (*Ecclesia in Europa*, 41), besivadovaujantiais artimo meilės principu. Vadovaujantis Dievo žodžiu, sustiprinti ir paremti tiek profesūros, tiek studentijos asmenišką, individualų tikėjimo išgyvenimą, nepažeidžiant žmogaus apsisprendimo laisvės, bei padėti akademinės visuomenės nariams įsitraukti į tikinčiųjų bendruomenę.

Akademinės pastoracijos uždavinys padėti po „vaikiško tikėjimo“ ar netikėjimo tarpsnio įtikėjusiems intelektualams atrasti savo vietą už universitetų ribų vietinėse Bažnyčiose, t. y. padėti pagrindus, kad akademinės visuomenės nariai gebėtų betarpiškai švęsti tikėjimą ir išpažinti jį pagal Bažnyčios tradiciją, drauge suvokdami tokio kalbėjimo apie Dievo slėpinį reliatyvumą ir atsižvelgdami į laiką (plg. F. Schuller. *Niekada nepamirštame, kad galite rinktis*, „Naujasis židinyš–Aidai“ 2001 m. Nr. 6. P. 318–325).

– Labai svarbu, jog akademinė pastoracija skatintų tarpdisciplininį dialogą. Universitetinės disciplinos kartu su religijos mokslais gali atsakyti į daugelį išskylančių klausimų. Teologiniai tyrinėjimai neturėtų atsilikti nuo mokslinės pažangos, o universitetinėms disciplinoms nederėtų atsisakyti religijos mokslų, nes šiandien pasaulyje nebeįmanoma įveikti civilizacijos problemų, orientuojantis tik į mokslinę-techninę pažangą, reikalingą ir metafizinę kryptis.

– Universitetinėje kultūroje labai svarbu, kad akademinė sielovada pasiūlytų konkrečius kelius asmeniškam krikščioniškam ryžtingumui ir atsakomybei brandinti. Šiandien ypač susiduriama su korupcija, todėl labai svarbu, kad universitetuose būtų rengiami ne tik kompetentingi profesionalai, bet ir teisingi valdininkai, įsiklausantys į paprastų žmonių bėdas, nes baigęs universitetus jaunimas dažnai užima vadovaujančius postus.

– Universitetų bendruomenes sudaro įvairių konfesijų ir religijų asmenys, tad akademinė sielovada turėtų skatinti tarpusavio pažinimą, supratingumą ir pasirengimą bendradarbiauti. Ekumeninis liudijimas ir bendradarbiavimas gali būti ypač vaisingas akademinėje terpėje studijuojant socialinius klausimus ir apskritai nuodugniau gvildenant visus klausimus, susijusius su žmogumi ir jo egzistencijos bei veiklos prasme (plg. Katalikiškojo auklėjimo kongregacija, Popiežiškoji pasauliečių taryba, Popiežiškoji kultūros taryba. *Bažnyčia universitete ir universitetinėje kultūroje*. 1994 m. gegužės 22 d. www.lcn.lt/bzinios).

– Akademinė sielovada turi būti misionieriško pobūdžio, nepamirštanti silpnesniųjų, kuriais įvairios struktūros gali pasinaudoti savanaudiškais tikslais. Akademinė sielovada turėtų padėti ginti tokių asmenų teises ir padėti jiems pasijusti visaverčiais asmenimis.

Taigi akademinė sielovada universitete, turėdama konkrečius uždavinius, privalo padėti universiteto studentams ir dėstytojams susitikti su Kristumi, kuris nori, kad kiekvienas asmuo būtų laimingas ir viltingas, nebijantis ateities. „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apsiečiai jo turėtų“ (Jn 10, 10).

Kad būtų pasiekti teigiami pastoracijos ugdymo rezultatai, Bažnyčia skatina „Dievo žodį skelbti metodais,

labiausiai atitinkančiais įvairių žmonių grupių ir daugelio profesinių terpių poreikius, kad Kristaus šviesa išiskverbtų į kiekvieną žmonių gyvenimo sritį ir išganyto fermentas iš vidaus perkeistų socialinį gyvenimą“ (Jonas Paulius II, *Catechesi Tradentiae*, Vilnius, 1996, p. 128). Vadinas, šiandien universitete reikia naujų bei įtikinamiau pristatyti Evangeliją, ją skelbiant taikyti veiksmingesnius pastoracijos metodus ir būdus. Remiantis pirmiau minėtu Katalikiškojo auklėjimo kongregacijos dokumentu „Bažnyčia universitete ir universitetinėje kultūroje“ būtina išskirti universitetinės sielovados ugdymo būdus:

– Pastoracijos sėkmei reikia maldos, kuria prašoma Šventosios Dvasios padėti išvelgti esamą situaciją ir į ją tinkamai įterpti gyvybinę Evangelijos sėklą.

– Individualus asmenų evangelizavimas padeda užmegzti dialogą su konkrečiais vyrais ir moterimis, dėstytojais ir studentais; padeda žmogui atsilipti į Šventosios Dvasios paskatas atsinaujinti ir išvelgti gyvenimo prasmę.

– Per grupinį asmenų evangelizavimą Evangelijos žinia pasiekia ne vieną žmogų, o visą grupę. Grupėje ugdomas bendruomeninis jausmas, pabrėžiantis asmenų svarbą vienas kitų atžvilgiu. Taip yra mažinama izoliacija, susvetimėjimas ir kuriama pasitikėjimo dvasia.

– Dievo žodžio skaitymas (*lectio divina*). Šventasis Raštas yra svarbiausias krikščioniškojo dvasingumo ugdymo šaltinis: „visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui“ (2 Tim 3, 16). Dievo žodžio skaitymas ir apmąstymas tampa veiksminga nuoroda sekuliarizuotoje visuomenėje gyvenančiam akademiniam jaunimui, kuris ieško tiesos.

– Įvairių katalikiškų maldos grupelių, sąjūdžių kūrimas bei palaikymas. Šios grupės tampa gyvomis liudytojomis visai universitetinei bendruomenei bei atveria studijuojančiam jaunimui vartus į gilesnę Evangelijos pažinimą ir meilės tarnybą. Tokiu pastoracijos būdu keliamas tikslas auklėti bei globoti jaunuolius, turinčius tikėjimo dvasia priimti konkrečią aplinkos bei veiklos, į kurią jie yra įsitraukę, tikrovę.

– Krikščioniškosios teologijos fakultetų ir katedrų kūrimas universitetuose. Šių fakultetų ir katedrų kūrimas suteikia galimybę skleisti humanistines idėjas bei pasiekti kitų profesinių studijų studentus bei dėstytojus.

– Įvairių sielovados stotelių kūrimas studentų bendrabučiuose, kur jaunimas išgyvena situaciją, kai daugelis krikščioniškųjų ir moralinių vertybių nustumiamos į šalį, o į pirmą vietą iškeliamas vartotojiškas požiūris, asmens orumo negerbimas.

– Pastoracija pasiekia geresnių rezultatų, kai remiasi žmonių grupe, besirūpinančia akademinės bendruo-

menės dvasinėmis vertybėmis. Šią funkciją puikiai gali atlikti pastoracinė taryba, kuri padėtų ieškoti ir atrasti atsakymus į esminius gyvenimo klausimus. Pastoracijos tarybą turėtų sudaryti tikintys dėstytojai, studentai bei kapeliono institucija.

– Įvairių konferencijų bei seminarų tikėjimo klausimais rengimas suteikia galimybių tobulėti tiek studentams, tiek dėstytojams. Meninės raiškos vakarai, agapės, t. y. dalijimasis mintimis bei vaisėmis, suteikia galimybę geriau pažinti vieniems kitus.

– Bendruomeniškumo viršūnė yra liturginis šventimas, į kurį gali susirinkti visi universiteto bendruomenės nariai, išpažįstantys tą patį tikėjimą. Šventajame Rašte sakoma: „nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje“ (Gal 3, 28). Taigi liturginio šventimo metu nebėra nei dėstytojo, nei studento, nei universiteto personalo darbuotojo, tėra tikintieji, liudijantys Kristaus meilę artimui.

– Bendradarbiavimas su universiteto studentų sąjunga atliekant tyrimus ir apklausas padėtų realiai nustatyti dirbančiųjų ir studijuojančiųjų problemas, norus, išgirsti pasiūlymus, sužinoti, kiek universitete yra katalikų ir kitų konfesijų krikščionių. Taip pastoracinė taryba galėtų priimti tam tikrus sprendimus vykdydama savo misiją.

– Kiekvienas universitetas privalo turėti koplyčią, kaip Evangelijos tiesos sklaidos centrą. Universitete esanti koplyčia studentams ir dėstytojams sudarytų sąlygas tobulinti dvasinį gyvenimą per individualią bei bendruomeninę veiklą.

Taigi sielovadinių tarnybų kūrimas aukštosiose mokyklose pasitarnautų visapusiškai ugdamt jaunuolį, gebantį išgyventi tikėjimą konkrečioje tikrovėje, savo visuomenėje, bei padėtų jam gauti atsakymus į rūpimus egzistencinius klausimus ir visokeriopą dvasinę paramą. Pastoracinis ugdymas gali sumažinti tam tikrą nuotolį tarp studentų ir dėstytojų bei padėti kurti krikščionišką ir bendražmogišką bendrystę pačioje akademinėje visuomenėje.

(Visą tekstą galite rasti internete: www.katalikai.lt)

Popiežius sujungė Romos kurijos dikasterijas

(KAP) Kovo 11 d. Vatikano Spaudos centre pranešta, kad keturios Romos kurijos dikasterijos sujungiamos į dvi.

Popiežiškoji tarpreliginio dialogo taryba prijungta prie Popiežiškosios kultūros tarybos. Ligšioliniam Popiežiškosios kultūros tarybos pirmininkui kardinolui Pauliui Popardui pavesta vadovauti taip pat Popiežiškajai tarpreliginio dialogo tarybai. Ligšiolinis Tarpreliginio dialogo tarybos pirmininkas arkivyskupas Michaelis Louisas Fitzgeraldas paskirtas apaštališkuoju nuncijumi Egipte ir Arabų Lygoje.

Popiežiškosios teisingumo ir taikos („*Iustitia et Pax*“) tarybos pirmininkas kardinolas Renato Martino vadovaus taip pat Popiežiškajai migrantų ir keleivių sielovados tarybai. Ligšioliniam Popiežiškosios migrantų sielovados tarybos pirmininkui kardinolui Stepheniui Fumio Hamao dar pernai sukako 75 metai – Kanonų teisėje numatytas atsistatydinimo amžius. Pasak pranešimo spaudai, pastaruoju sujungimu siekta „sustiprinti dialogą tarp kultūros žmonių ir įvairių religijų išpažinėjų“.

Popiežiškoji migrantų ir keleivių sielovados taryba veikia nuo popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkąja konstitucija *Pastor bonus* 1988 m. birželio 28 d. įvykdytos Romos kurijos reformos. Taryba buvo įkurta reformavus popiežiaus Pauliaus VI 1970 m. įsteigtą Popiežiškąją migrantų ir keleivių dvasinės globos komisiją.

Ta pačia apaštališkąja konstitucija *Pastor bonus* buvo įsteigta Popiežiškoji tarpreliginio dialogo taryba. Taryba įkurta reformavus popiežiaus Pauliaus VI 1964 m. gegužės 19 d. įsteigtą Nekrikščionių sekretoriatą. 1974 m. šiame Sekretariate (nuo 1988 m. Taryboje) įsteigta Religinių santykių su musulmonais komisija.

Popiežius: autentiška laisvė galima tik įveikus melą

(KAP) Pasak popiežiaus Benedikto XVI, autentiška laisvė galima tik tai įveikus melą, savanaudiškumą ir nuodėmę. „Tik tas, kas įveikia melo ir nuodėmės vergovę, atranda pilnutinę savo egzistencijos prasmę ir pasiekia taiką, meilę ir džiaugsmą“, – sakė popiežius, kovo 5 d. per Viešpaties angelo malda Šv. Petro aikštėje kreipdamasis į maždaug 50 tūkst. tikinčiųjų. Benediktas XVI ragino visus tikinčiuosius gavėnios laikotarpiu permąstyti savo gyvenimą bei rengtis artėjančiai Velykų šventei malda ir pasninku.

Popiežius: daugiau atsakomybės moterims vadovavimo tarnyboje

(KAP) Popiežiaus Benedikto XVI požiūriu, moterims būtų galima suteikti daugiau atsakomybės vykdant vadovavimo Bažnyčiai užduotis. Per susitikimą su Romos kunigais kovo 2 d. popiežius sakė, jog kylas „teisėtas klausimas“, ar nebūtų įmanoma pasiūlyti moterims daugiau atsakingų pozicijų vadovavimo tarnyboje. Kovo 3 d. Vatikane paskelbtame pareiškime teigiama, jog Bažnyčios vadovybėje moterys turėtų būti regimės. Sykiu popiežius atmetė kunigystės galimybę moterims. Šią tarnybą Kristus rezervavęs tik vyrams. Benediktas XVI priminė tokių didžiųjų moterų, kaip antai Motinos Teresės, šv. Kotrynos Sienietės, šv. Brigitos ir šv. Hildegardos Bingenietės, „nepaprastą indėlį“ į Bažnyčios gyvenimą.

Popiežius: atsisakyti egoizmo ir smurto

(KAP) Per Pelenų dienos liturgiją Romos Šv. Sabinos bazilikoje popiežius Benediktas XVI ragino atsisakyti egoizmo bei smurto ir praktikuoti malda, pasninką bei artimo meilę. Į grėsmę taikai pasaulyje nevalia atsiliiepti neapykanta bei kerš-

tu, sakė jis per pamokslą. Sprendimas nėra ir bėgimas į klaidingą dvasingumą. Krikščionys veikiau turėtų blogi nugalėti gerumu, o neapykantą meile. Gavėnios metas esąs ypatingas „dvasinės kovos su nuodėme“ metas. Meilė Kristui turėtų reikštis konkrečiais veiksmais artimo, pirmiausia vargšų bei stojojančiųjų, atžvilgiu. Šie geri darbai artimui visada turėtų kilti iš nuoširdaus ryšio su Dievu. Gailėtingoji meilė Bažnyčiai yra daugiau negu socialinės pagalbos atmaina, ji išplaukia iš Bažnyčios giliausios prigimties ir yra būtina jos egzistencijos išraiška. Todėl ši meilė apima visus ir, vadovaujantis gailėtingojo samariečio pavyzdžiu, rodytina ir nepažįstamiesiems.

Tą pačią dieną, per bendrąją audienciją, popiežius Benediktas XVI ragino tikinčiuosius gavėnios metų rengiantis Velykų šventei traktuoti kaip esminį krikščionių tikėjimo įvykį. Kryžiaus ženklas, pelenais teikiamas gavėnios meto pradžioje, primena žmogui jo praeinamumą. „Savo silpnumo suvokimas ir tikėjimo kupinas Kristaus žinios laikymasis padeda mums teisingai išgyventi gavėnios laiką“, – sakė popiežius 50 tūkst. tikinčiųjų Šv. Petro aikštėje. Sykiu artimo meilės darbais tikintieji liudija didelę Dievo meilę žmonėms. Matant baisų daugybės žmonių skurdą, abejingumas bei egoistinis uždarumas netoleruotini.

Popiežius nebevedinamas „Vakarų patriarchu“

(KAP) 2006 m. Popiežiškajame metraštyje (*Annuario pontificio*) senas popiežiaus garbės titulas „Vakarų patriarchas“ nebeįvedinamas. *Occidentis patriarcha* pirmąkart maždaug 450 m. buvo pavadintas popiežius Leonas Didysis. Nuo tada tas titulas buvo taikomas ir Romos popiežiaus Sostui. Kai kurie Vatikano žinovai tokį gestą įvertino kaip ekumeninį palankumą ortodoksų atžvilgiu. Tuo tarpu Milano laikraščio *Corriere della Sera* nuomone, Rytų Bažnyčios tai veikiau

gali suprasti kaip pretenziją „į visuotinį patriarchatą“. Ortodoksų mąstyme iki šiandien tvirtai išsiskyręs pirmojo tūkstantmečio „pentarchijos“ (penkių patriarchatų – Romos, Konstantinopolio, Aleksandrijos, Antiochijos ir Jeruzalės – sistemos) atminimas. „Pentarchijoje“ Romos patriarchui buvo pripažįstama garbės pirmenybė, bet ne jurisdikcijos primatas.

Naujajame Vatikano „Metraštyje“ pateikiami ne devyni, kaip iki šiol, bet aštuoni popiežiaus titulai: Romos vyskupas, Jėzaus Kristaus vikaras, apaštalių kunigaikščio įpėdinis, vyriausiasis visuotinės Bažnyčios pontifikas, Italijos primas, Romos provincijos arkivyskupas ir metropolitas, Vatikano valstybės suverenai, Dievo tarnai.

Islamo žinovas reikalauja religijos laisvės

(KAP) Popiežiškojo islamistikos instituto (PISAI) rektorius Justo Lacunza Balda apgailestavo, kad tarptautinės organizacijos vangiai reagavo į smurtinius protestus prieš Mahometo karikatūras islamo šalyse. Vasario 23 d. Austrijos katalikų žinių agentūra „Kathpress“ pranešė, jog Lacunza Balda viename interviu Vatikano radijui sakęs: „Man labai kelia nerimą, kad tokios didelės organizacijos kaip JT ar Arabų Lyga yra veikiau apatiškos. Man neatrodo, kad tokiais atvejais kaip kunigo Andrea Santoro nužudymas Trapezunte ar krikščionių bažnyčių sugriovimas Irake, Indonezijoje ar Pakistane šios institucijos iš tikrųjų pakeltų balsą“. O juk tarptautinėms organizacijoms privalu akcentuoti kiekvieno žmogaus ir kiekvienos mažumos teisę galėti laisvai praktikuoti savo religiją.

Lacunza Balda, vienas geriausių pasaulyje islamo žinovų, sykiu pareiškė, jog karikatūros dažnai tebus tik dingstis protestams. Priežasčių ieškotina kitur. Pirmiausia tai „socialinė nelygybė, skurdas, kuriame tenka gyventi nesuskaičiuojamai daugybei žmonių, pavyzdžiui, Pakistane ir Nigerijoje“. Neabejotinai esama ir politinių motyvų. Religijos laisvė, laisvas religijos praktikavimas, koks laiduojamas EU šalyse, turėtų, pasak Lacunza Balda, būti pagrindinis bendrabūvio principas. Viena didžiausių šiandienų problemų yra religinių mažumų padėtis tokiose šalyse, kokia, pavyzdžiui, yra Turkija. Neužtenka valstybei pasiskelbti sekuliaria. Krikščionių mažumos turėtų ir konkrečiai galėti laisvai gyventi pagal savo tikėjimą ir jį praktikuoti.

Nauji leidiniai

Sergejus Bulgakovas. Stačiatikybė: Stačiatikių Bažnyčios mokymo apybraižos. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2006. – 288 p.

Sergejus Bulgakovas (1871–1944) yra vienas garsiausių Stačiatikių Bažnyčios sisteminės ideologijos kūrėjų, mąstytojų. Jo veikalai dažnai lyginami su Šv. Tomo Akviniečio darbais Katalikų Bažnyčioje ir K. Barto – Protestantų Bažnyčioje. Tėvo Sergijaus studijos vyko ne „prie stalo“, jas koregavo įvairios gyvenimo peripetijos ir išbandymai. Gal todėl jo mintys traukia, žavi universalumu, turi ekumeninių bruožų. „Stačiatikybė“ – pirmas S. Bulgakovo veikalas, lietuvių kalba pristatomas Lietuvos skaitytojams. Knygoje aptariami pagrindiniai stačiatikių ekleziologijos doktrinos momentai. Anot autoriaus, norint gyventi tiesoje Dievo akivaizdoje, neįmanoma nepriklausyti Bažnyčiai. Dievas yra tiesa, kuri atsiskleidžia Bažnyčioje. Kad ir kokiai konfesijai atstovautų krikščionybė, šiandien ji turi skleisti tiesą, kad įvairių reliatyvizmo ir netikrų vertybių apraiškų akivaizdoje paliudytų pasauliui kelią į Dievą. „Kristaus Bažnyčia – tai ne institucija, bet naujas, Šventosios Dvasios skatinamas gyvenimas su Kristumi ir Kristuje“. „Stačiatikybę“ galima traktuoti kaip įnašą į bendrą tikėjimo kultūrą, nežinančią konfesinių skirtumų. Ji skiriama tiek besidomintiems krikščionybe, tiek ją studijuojantiems *ex professio*.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2006, „Bažnyčios žinios“